



HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/22-01/119
URBROJ: 6521-31-22-01
Zagreb, 21. rujna 2022.

D.E.U. br. 21/049

ODBOR ZA PRAVOSUĐE
Predsjednik Mišel Jakšić

Poštovani predsjedniče Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za pravosuđe stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne
suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i
kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje
COM (2021) 759**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/271, URBROJ: 50301-21/22-22-3 na sjednici održanoj 19. srpnja 2022.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 1. prosinca 2021. u sklopu inicijative „Digitalizacija prekogranične pravosudne suradnje“ iz Programa rada Europske komisije za 2021., te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske do 21. listopada 2022.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 759
- COM (2021) 759
Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje

Proposal of a Regulation of the European Parliament and of the Council on the digitalisation of judicial cooperation and access to justice in cross-border civil, commercial and criminal matters, and amending certain acts in the field of judicial cooperation

Brojčana oznaka dokumenta Vijeća: 14850/21 (2021/0394-COD)

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta), ustrojstvena jedinica i službenica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo pravosuđa i uprave

Nadležni službenik: Anja Sršek Crnković, e-mail: asrsek@mpu.hr, tel: +385 1 3714 359;

Nadležni službenici u MVEP-u (Služba za pravosuđe i unutarnje poslove):

Katarina Hodak (Katarina.Hodak@mvep.hr), Hrvoje Maček (Hrvoje.Macek@mvep.hr)

Nadležna radna skupina Vijeća EU i nadležni službenica u SP RH pri EU:

Radna skupina za e-pravosuđe (Working party on e-Justice)

Helena Iliev, e-mail: (Helena.Iliev@mvep.hr)

Osnovne sadržajne odredbe zakonodavnog prijedloga:

Prijedlogom uredbe o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (u daljnjem tekstu: uredba) utvrđuje se pravni okvir za elektroničku komunikaciju u kontekstu postupaka prekogranične pravosudne suradnje u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te pristupa pravosuđu u građanskim i trgovačkim stvarima s prekograničnim implikacijama kako je uređeno aktima EU-a o pravosudnoj suradnji u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. Ti su pravni akti navedeni u dvama priložima uredbi: Prilog I. obuhvaća pravne akte u građanskim i trgovačkim stvarima, a Prilog II. pravne akte u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.

Prijedlogom uredbe utvrđuju se i pravila o upotrebi i priznavanju elektroničkih usluga povjerenja, pravnim učincima elektroničkih dokumenata, upotrebi videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu radi saslušanja stranaka u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. No, ovaj zakonodavni akt ne bi se primjenjivao na izvođenje dokaza u građanskim i trgovačkim stvarima, koje je uređeno zasebnim pravnim aktom i za koje već postoje slične odredbe o digitalizaciji. Također, ovim Prijedlogom uredbe ne utvrđuju se novi postupci i ona se primjenjuje samo na elektroničku komunikaciju u kontekstu postupaka prekogranične pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima.

Nadalje, utvrđuje se da se elektronička komunikacija između sudova i nadležnih tijela odvija putem sigurnog i pouzdanog decentraliziranog IT sustava. Taj se sustav sastoji od IT sustava i

interoperabilnih pristupnih točaka za koje su odgovorne i kojima upravljaju same države članice, agencije za pravosuđe i unutarnje poslove i tijela EU-a te isti omogućuje interoperabilnu prekograničnu razmjenu među odgovarajućim tijelima država članica. Upotreba sustava obvezna je osim u slučaju poremećaja u radu sustava ili u drugim posebnim okolnostima.

Uredbom se, ujedno, definira uspostava europske elektroničke pristupne točke na Europskom portalu e-pravosuđe. Ta europska elektronička pristupna točka bit će dio decentraliziranog IT sustava i fizičke i pravne osobe koje će je moći upotrebljavati za elektroničku komunikaciju sa sudovima i nadležnim tijelima u građanskim i trgovačkim stvarima s prekograničnim implikacijama.

Nadalje, od sudova i nadležnih tijela država članica zahtijeva se da u sudskim postupcima prihvaćaju elektroničku komunikaciju fizičkih i pravnih osoba, ali se fizičkim i pravnim osobama prepušta odluka o tome žele li upotrijebiti elektronička sredstva komunikacije. Njime se predviđaju neki digitalni kanali komunikacije, posebno europska elektronička pristupna točka i postojeći nacionalni IT portali, ako su ih države članice razvile za potrebe sudjelovanja u sudskim postupcima. Od nadležnih tijela zahtijeva se da prihvaćaju elektroničku komunikaciju fizičkih i pravnih osoba, čime se elektronički podnesci izjednačavaju s onima u papirnatom obliku.

Nastavno, u uredbi se utvrđuje pravna osnova i uvjeti za upotrebu videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u prekograničnim građanskim i trgovačkim postupcima, kao i u kaznenim postupcima na temelju pravnih akata iz priloga I. i II. te u građanskim i trgovačkim stvarima kad se jedna stranka nalazi u drugoj državi članici. Utvrđuju se dodatna pravila o saslušanju djece putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu, dodatna pravila o saslušanju osumnjičenika, optuženika ili osuđenika i saslušanju djece putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu, kao i pravila o upotrebi usluga povjerenja (elektronički potpisi i pečati) u elektroničkoj komunikaciji uređenoj uredbom tako što se upućuje na Uredbu o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu (nadalje: Uredba e-IDAS).

Također, zahtijeva se da se elektroničkim dokumentima ne uskraćuju pravni učinci samo na temelju toga što su u elektroničkom obliku te se utvrđuje pravna osnova za elektroničko plaćanje naknada, među ostalim putem europskog portala e-pravosuđe.

Zaključno, Komisija se ovlašćuje za izradu, održavanje i razvoj referentnog implementacijskog softvera. Utvrđuju se pravila o zaštiti osobnih podataka koji se razmjenjuju digitalnim sredstvima.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Djelotvorna pravna sredstva trebala bi biti dostupna i pojedincima i pravnim subjektima za zaštitu njihovih prava. Sam pristup pravosudnim tijelima ne znači da je i pristup pravosuđu automatski djelotvoran. Stoga je važno pronaći načine koji olakšavaju provedbu postupaka i što više smanjuju praktične poteškoće.

Da bi prekogranična pravosudna suradnja bila učinkovita, potrebna je sigurna, pouzdana i vremenski učinkovita komunikacija između sudova i nadležnih tijela.

Na razini Europske unije postoji sveobuhvatan skup instrumenata osmišljenih da poboljšaju pravosudnu suradnju i pristup pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim predmetima. Mnogima se od njih uređuje komunikacija među tijelima, što u nekim slučajevima

uključuje agencije i tijela Europske unije za pravosuđe i unutarnje poslove (PUP), te između tijela i pojedinaca ili pravnih subjekata. Međutim, većina instrumenata ne predviđa da se ta komunikacija odvija digitalnim sredstvima. Čak i kad to predviđaju, mogu se javiti drugi nedostaci kao što je nepostojanje sigurnih i pouzdanih digitalnih kanala komunikacije ili nepriznavanje elektroničkih dokumenata, potpisa i pečata. Time se onemogućuje da se u pravosudnoj suradnji i pristupu pravosuđu upotrebljavaju najdjelotvorniji, najsigurniji i najpouzdaniji dostupni komunikacijski kanali.

Nadalje, pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da slučajevi više sile mogu znatno utjecati na uobičajeno funkcioniranje pravosudnih sustava država članica. Tijekom krize nacionalni sudovi često nisu mogli normalno raditi zbog širenja virusa. Države članice bile su primorane poduzeti brojne mjere, od potpunih zabrana kretanja do rješavanja samo određenih prioritarnih predmeta. Istodobno su digitalne tehnologije (npr. e-pošta, videokonferencija) pomogle u ublažavanju poremećaja u radu. Međutim, brojna primjenjivana tehnička rješenja bila su razvijena *ad hoc* te nisu nužno u potpunosti zadovoljavala standarde sigurnosti i temeljnih prava. Slijedom toga, Komisija je u svojoj Komunikaciji o digitalizaciji pravosuđa u EU-u od 2. prosinca 2020. utvrdila potrebu za modernizacijom zakonodavnog okvira za prekogranične postupke Unije u građanskom, trgovačkom i kaznenom pravu, u skladu s načelom „digitalizacija kao standard”, uz osiguravanje svih potrebnih zaštitnih mjera kako bi se izbjegla socijalna isključenost. Pritom je pandemija bolesti COVID-19 samo dodatna potaknula raspravu o potrebi uspostave i razvoja digitalnih sustava koji će funkcionirati u kriznim situacijama.

Olakšavanje pristupa pravosuđu za fizičke i pravne osobe te olakšavanje pravosudne suradnje među državama članicama među glavnim su ciljevima područja slobode, sigurnosti i pravde utvrđenog u glavi V. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Stoga se ovom uredbom nastoji poboljšati učinkovitost i brzina sudskih postupaka te olakšati pristup pravosuđu digitalizacijom postojećih kanala komunikacije, što bi trebalo dovesti do uštede troškova i vremena, smanjenja administrativnog opterećenja i poboljšane otpornosti u slučajevima više sile za sva tijela uključena u prekograničnu pravosudnu suradnju. Upotreba digitalnih kanala za komunikaciju među nadležnim tijelima trebala bi smanjiti odgode u obradi predmeta, što bi trebalo koristiti pojedincima i pravnim subjektima. To je osobito važno u području prekograničnih kaznenih postupaka u kontekstu Unijine borbe protiv kriminala. U tom smislu, ali i u pogledu zaštite prava uključenih osoba i zaštite njihove privatnosti i osobnih podataka, visoka razina sigurnosti koju mogu omogućiti digitalni kanali za komunikaciju predstavlja korak naprijed.

Slijedom navedenoga, važno je razviti odgovarajuće kanale kako bi se osigurala učinkovita digitalna suradnja među pravosudnim sustavima. Dakle, neophodno je na razini Unije uspostaviti instrument informacijske tehnologije kojim se omogućuje brza, izravna, interoperabilna, pouzdana i sigurna prekogranična elektronička razmjena podataka povezanih s predmetima među nadležnim tijelima.

Da bi se među državama članicama osigurala sigurna, brza, interoperabilna, povjerljiva i pouzdana komunikacija za potrebe prekograničnih sudskih postupaka u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima, trebalo bi upotrebljavati svu primjerenu modernu komunikacijsku tehnologiju, pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti u pogledu cjelovitosti i pouzdanosti primljenog dokumenta te identifikacije sudionika u komunikaciji. Stoga se treba upotrebljavati siguran i pouzdan decentralizirani IT sustav. U skladu s tim potrebno je uspostaviti takav IT sustav za razmjenu podataka u prekograničnim sudskim postupcima. Decentraliziranost tog IT sustava omogućivala bi isključivo razmjenu podataka jedne države članice s drugom, bez uključivanja ijedne institucije Unije u sadržaj te razmjene.

Postoje alati osmišljeni za digitalnu razmjenu podataka povezanih s predmetima, i to bez zamjene postojećih IT sustava koji su već uspostavljeni u državama članicama i potrebe za skupim preinakama tih sustava. Sustav za komunikaciju u okviru e-pravosuđa s pomoću internetske razmjene podataka (e-CODEX) najvažniji je alat koji je dosad razvijen u tu svrhu.

Zaključno, uspostavljanje digitalnih kanala za prekograničnu komunikaciju trebalo bi izravno pridonijeti unapređenju pristupa pravosuđu tako što će se fizičkim i pravnim osobama omogućiti traženje zaštite njihovih prava i postavljanje odštetnih zahtjeva, pokretanje postupaka, razmjenjivanje podataka u digitalnom obliku s pravosudnim ili drugim nadležnim tijelima u postupcima koji su obuhvaćeni područjem primjene prava Unije u građanskim i trgovačkim stvarima.

Status dokumenta:

Dosada su održana četiri sastanka radne skupine za e-pravosuđe na kojima se raspravljalo o nacrtu Prijedloga uredbe. Temeljem istaknutih prijedloga i komentara država članica na sam tekst Prijedloga uredbe francusko predsjedništvo je, nakon dva održana sastanka, pripremlilo dodatan dokument kako bi DČ raspravile o daljnjim smjernicama vezano uz područje primjene predloženog zakonodavnog akta. O tim smjernicama i otvorenim pitanjima raspravljalo se na sastancima radne skupine za e-pravosuđe održanima 20. svibnja 2022. i 2. lipnja 2022. godine. Dana 30. lipnja 2022. francusko predsjedništvo (nadalje: FR PRES) je, u suradnji s češkim predsjedništvom (nadalje: CZ PRES), objavilo prvi revidirani tekst Prijedloga uredbe.

CZ PRES navelo je da će održati sigurno 10 sastanaka članova RS za e-pravosuđe na temu ovog zakonodavnog prijedloga. Prvi dvodnevni sastanak održat će se 18. i 19. srpnja o. g.

Stajalište RH - ključni elementi:

Pozdravljamo objavu uredbe kojom će se uspostaviti pravni temelj za primjenu elektroničke komunikacije i korištenje videokonferencijskih sustava u prekograničnim postupcima, kao i obvezati države članice EU na korištenje tehničkih rješenja i komponenata za sigurnu prekograničnu dostavu podataka i dokumenata elektroničkim putem između država članica u predloženim zakonodavnim instrumentima iz područja pravosudne suradnje u građanskim, trgovačkim i kaznenim postupcima.

Iz perspektive stvarne nadležnosti građanskih, trgovačkih i kaznenih sudova vrlo je važno provesti digitalizaciju prekogranične komunikacije između nadležnih tijela, kao i između fizičkih i pravnih osoba i nadležnih tijela. Osim toga potrebno je uspostaviti jasna pravila o korištenju videokonferencija ili druge komunikacijske tehnologije na daljinu.

Iako podržavamo uvođenje elektroničke komunikacije u prekograničnim postupcima prilikom primjene instrumenata u prilogima I. i II., smatramo pozitivnim i dobrodošlim što se prilikom izrade nacrtu Prijedloga uzelo u obzir više aspekata u primjeni odnosno strankama, koje iz različitih razloga nisu u mogućnosti pristupiti e-komunikaciji i ročištima na daljinu, omogućuje se i nadalje komunicirati s pravosudnim tijelima u papirnatom obliku.

Također, smatramo izuzetno bitnim za naglasiti kako će buduća primjena ove uredbe u znatnoj mjeri pridonijeti kako ubrzanju postupaka, tako i znatnom smanjenju troškova otpreme i slanja pismena, kao i troškova prijevoza radi dolaska na ročišta u sjedište suda.

Vezano uz područje primjene uredbe, ističemo kako kod komunikacije između fizičkih i pravnih osoba i nadležnih tijela u građanskim i trgovačkim postupcima (članci 4. do 6. uredbe) valja biti oprezan, poglavito ako se radi o osobama s domicilom u državi nadležnog tijela te bi u tim slučajevima elektronička komunikacija trebala podlijegati domaćem pravnom režimu (u Hrvatskoj postoji e-komunikacija). Dakle, u tom slučaju razmjena pismena ne bi se trebala provoditi putem europske elektroničke pristupne točke, nego temeljem nacionalnih pravila o elektroničkoj komunikaciji.

Smatramo kako bi buduća uredba trebala biti primjenjiva u svim situacijama u kojima može doći do primjene instrumenata navedenih u prilogima I. i II., zbog čega ne vidimo dodanu vrijednost u užem definiranju niti će se postići željeni učinak primjene uredbe. Naime, nemoguće je unaprijed predvidjeti sve moguće situacije i u tom slučaju će se nužno predvidjeti neka situacija u kojoj bi primjena uredbe bila svrhovita i ekonomična. Nadalje, ističemo kako je u daljnjem tijeku rasprave potrebno razjasniti primjenjuje li se uredba isključivo na prekogranične postupke, odnosno koje bi eventualno bile njene implikacije na domaće postupke. U tom pogledu slažemo se s ostalim državama članicama kako je potrebno jasno utvrditi koji komunikacijski procesi spadaju pod polje primjene uredbe.

S obzirom da se trenutnim Prijedlogom uredbe propisuje obvezna elektronička komunikacija za određene sudionike, dok je za ostale sudionike neobvezna (npr. fizičke osobe) smatramo kako bi se odredbe uredbe trebale primjenjivati samo na sredstva komunikacije između fizičkih ili pravnih osoba i nadležnih tijela sa suštinskim prekograničnim elementom (kad je domicil sudionika različit od mjesta nadležnog tijela), jer bi u suprotnome postojala mogućnost dvojake elektroničke komunikacije (prema uredbi i nacionalnom pravu). Prekogranične implikacije takvih postupaka trebale bi se utvrđivati na temelju prebivališta, boravišta i sjedišta stranaka u različitim državama članicama, a ako je domicil u istoj državi članici trebala bi se primjenjivati nacionalna pravila o elektroničkoj komunikaciji.

S obzirom da je primarni cilj objave ovog zakonodavnog prijedloga implementirati dugotrajna zakonska rješenja koja u najvećoj mogućoj mjeri uzimaju u obzir interese svih dionika smatramo da bi sve nove mjere trebale biti osmišljene tako da jamče najvišu moguću razinu pravne sigurnosti za sve uključene strane. Iz tog razloga pozdravljamo mogućnost izbora (ne i obveze) EU platforme (elektronička pristupna točka) u svrhu korištenja digitalnog kanala za fizičke i pravne osobe. Pritom bi pogledu ranjivih osoba i osoba s niskim razinama digitalnih vještina, uvijek trebala postojati alternativa koja se bazira na papiru.

S obzirom da se odredbama članaka 4. i 5. Prijedloga uredbe predviđa uspostava neobaveznih digitalnih komunikacijskih kanala između fizičkih i pravnih osoba i nadležnih tijela te modalitete komunikacije putem europske elektroničke pristupne točke, to predlažemo da se doda mogućnost zastupanja fizičkih ili pravnih osoba od strane pravnog stručnjaka, npr. javnog bilježnika ili odvjetnika, kako bi se spriječilo da takvo zastupanje bude moguće samo putem „papirnatih“ postupaka. Time bi se poboljšala učinkovitost i brzina sudskih postupaka, a ujedno bi se osiguralo i da fizička ili pravna osoba koja traži stručni pravni savjet ne bude stavljena u nepovoljniji položaj u odnosu na osobe koje ne traže pravni savjet. Stoga bi trebalo pojasniti da bi zastupnici stranaka mogli komunicirati u ime stranaka elektroničkim putem.

Slijedom prethodno navedenoga, Republika Hrvatska podržava prijedlog nekih država članica da se u čl. 4. st. 3. izričito navedu i odvjetnici kojima bi bio omogućen pristup elektroničkoj pristupnoj točki kako bi, u ime stranaka koje zastupaju, dostavljali dokumente elektroničkim putem odnosno putem elektroničke pristupne točke za čiju će uspostavu i održavanje biti nadležna EK.

Vežano uz primjenu videokonferencijskih sustava prilikom sasluřanja stranaka putem videolinka u primjeni zakonodavnih instrumenata u građanskim i trgovaćkim stvarima (Prilog I. Prijedloga uredbe), smatramo kako bi krug osoba koje se mogu sasluřati putem videolinka trebao biti prořiren. Ako se o tome ne postigne dogovor između svih dręžava ćlanica, tada predlaęemo da se dodatno u recitalu navede ta mogućnost za dręžave ćlanice koje su sklone prořirenju liste sudionika. Također, uzevši u obzir predloęene izmjene nacionalnog kaznenog zakonodavstva Republika Hrvatska je fleksibilna u odnosu na eventualno ogranićenje polja primjene ćl. 8. Prijedloga uredbe na pravne instrumente koji sadręe posebne odredbe o sasluřanju osumnjićene osobe ili odredbe koje neizravno dopuřtaju takvo sasluřanje (Prilog II. ovog Prijedloga uredbe).

Prema ćl. 10. Prijedloga uredbe dokumentima koji se prenose u sklopu elektronićke komunikacije ne moęe se uskratiti pravni ućinak „samo na temelju toga řto su u elektronićkom obliku“. Smatramo kako je vaęno da se ova odredba jasno razumije kao puko izjednaćavanje jednostavnog elektronićkog oblika s pisanom/papirnatom formom i niřta viře od toga. To znaći da ako nacionalni zakon zahtijeva viři oblik od jednostavnog papirnatoę/pisanog oblika, na takav zahtjev ne smije utjecati bilo koja odredba ovog zakonodavnog prijedloga. Ako, primjerice, određeni sudovi zahtijevaju podnořenje dokumenata u elektronićkom ovjerenom obliku i/ili s apostilom, samo slanje skeniranog dokumenta ne moęe biti dovoljno. Također, ako dręžava ćlanica ne izdaje elektronićki „Apostille“ te stoga odbije prihvatiti elektronićki dokument bez „Apostille“, ovakvo odbijanje elektronićkog dokumenta bilo bi uzrokovano nedostatkom „Apostille“, a ne elektronićkim oblikom dokumenta.

Nadalje, vežano uz kvalificirani elektronićki potpis, smatramo kako, radi osiguranja pravne sigurnosti, verifikacije i uzajamnog priznavanja pismena odnosno svih dokumenata koji se razmjenjuju, u prekogranićnoj komunikaciji treba određiti koriřtenje kvalificiranog elektronićkog potpisa (eng. *qualified electronic signature*: „QES“) koji je zakonski izjednaćen s vlastorućnim potpisom řto znaći da će, pravno gledajući, isprava koja sadręi kvalificirani elektronićki potpis biti jednako pravno vjerodostojna kao i vlastorućno potpisana isprava. Pritom je mogućnost krivotvorenja potpisa manja nego kod vlastorućnog potpisivanja, a valjanost svakog moęe se vrlo jednostavno provjeriti upisom naziva pruęatelja usluga na online servisu „*Trusted List Browser*“ Europske komisije, pa ako je pruęatelj usluga na toj listi to znaći da je usklađen s Uredbom e-IDAS (Uredba (EU) br. 910/2014 EP-a i Vijeća o elektronićkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronićke transakcije na unutarnjem tręiřtu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ- dalje u tekstu: Uredba eIDAS).

Međutim, za prijenos jednostavnih skeniranih kopija mogao bi biti dovoljan napredni e-potpis, ali iznimke treba definirati unutar uredbe ili u sklopu budućih provedbenih akata. Uredba eIDAS ne izjednaćava kvalificirane i napredne elektronićke potpise, kao řto se to predlaęe ovim Prijedlogom uredbe, te smo stoga predloęili da se ovim Prijedlogom uredbe definira kvalificirani elektronićki potpis kao jedini ekvivalent rukom pisanom potpisu, bez obzira na vrstu sudionika (nadleęno tijelo, fizićke ili pravne osobe).

Iznimke za koriřtenje naprednog elektronićkog potpisa trebale bi biti jasno navedene u uredbi (u kojim postupcima ili instrumentima). Također, slaęemo se s prijedlogom da se provedbenim aktom detaljnije definira koriřtenje potpisa i pećata.

Vežano uz moguće preklapanje odnosno prilagodbu određenih odredbi ovog zakonodavnog prijedloga s ostalim instrumentima iz priloga I. i II. ovog Prijedloga uredbe, Republika Hrvatska smatra kako je u ovom Prijedlogu uredbe potrebno jasno naznaćiti u kojim postupcima će se primjenjivati ovaj zakonodavni instrument, a u kojim postupcima temeljni instrument iz podrućja pravosudne suradnje u građanskim, trgovaćkim i građanskim stvarima, naveden u prilogima I. i II.

Vežano uz prijedlog za prikupljanjem statističkih podataka od strane pojedinih sudova i drugih nadležnih tijela o broju i vrsti postupaka u kojima će se primjenjivati ovaj zakonodavni instrument, protivimo se da se takvi podaci ručno prikupljaju zbog dodatnog administrativnog opterećenja za sudove i druga nadležna tijela, te će Hrvatska inzistirati da se omogući automatsko prikupljanje podataka kroz odgovarajući informacijski sustav (referentni implementacijski softver ili putem elektroničke pristupne točke).

Zaključno, smatramo kako će se kroz zajednički europski pravni okvir postići ravnoteža između zaštite osobnih podataka građana i njihovih procesnih prava s jedne strane i lakšeg pristupa pravosuđu korištenjem elektroničkih sredstava u nacionalnim i prekograničnim postupcima s druge strane. Naime, valja istaknuti kako korištenje tog sustava mora biti pod kontrolom i u skladu s pozitivnim propisima o zaštiti podataka, osobito u postupcima koji su po svojoj prirodi tajni, a u tu kategoriju spadaju i ostavinski postupci predviđeni Uredbom o nasljeđivanju iz Priloga I. Prijedloga uredbe.

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

Sve DČ načelno su podržale objavu Prijedloga uredbe, kao i postizanje dogovora o tekstu Prijedloga i usvajanje zakonodavnog instrumenta u što skorijem roku.

Francusko predsjedništvo (nadalje: FR PRES) je pojasnio kako u tekstu Prijedloga stoji da se ove odredbe mogu primjenjivati u domaćim postupcima, gdje sve stranke borave u državi suda i predlaže se stvaranje komunikacijskog kanala kroz europsku elektroničku pristupnu točku paralelno s komunikacijskim kanalima koje pružaju države članice. FR PRES smatra da se u takvom slučaju dovodi u pitanje dodana vrijednost ovih odredaba jer bi bile nespojive s bilo kojom obvezom prema nacionalnom zakonu za komunikaciju putem nacionalnih elektroničkih komunikacijskih kanala. Nadalje, uvjeti primjene ovih odredbi nisu jasno utvrđeni. U uvodnoj izjavi 8. navodi se da bi se uredba primjenjivala „u predmetima s prekograničnim implikacijama koji su obuhvaćeni područjem primjene pravnih akata Unije u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima“. Međutim, navedene prekogranične implikacije nisu niti definirane u samoj uredbi, niti su uvijek jasno definirane u instrumentima navedenim u Prilogu I. FR PRES smatra da je moguće alternativno rješenje koje bi se sastojalo od preciznog utvrđivanja slučajeva komunikacije na koje bi se uredba primjenjivala, no bez stvaranja iscrpnog popisa. Naime, tu bi se obuhvatilo samo europske postupke uspostavljene pravnim aktima Unije navedenim u Prilogu I. kao i slučajevi komunikacije između nadležnih tijela i fizičke ili pravne osobe predviđeni ovim pravnim aktima (komunikacija sa središnjim tijelima, podnošenje tužbe u stečajnom postupku). Nadalje, FR PRES je istaknuo kako tekst Prijedloga uredbe ne navodi bitne tehničke specifikacije europske elektroničke pristupne točke, kao npr. uvjete za identifikaciju korisnika, niti predviđa donošenje provedbenog akta za njihovo preciziranje. Smatra da bi napredni potpis bio prihvatljiv za fizičke i pravne osobe i za prijenos skeniranih izvornika kada bi u tekstu bila dana određena pojašnjenja o pravilima identifikacije na portalu.

Europska komisija (nadalje: EK) je pojasnila kako je ova odredba usko povezana s osnovnim načelom u čl. 3. i obveznim digitalnim kanalom komunikacije. Države članice trebale bi biti odgovorne za uspostavu, održavanje i razvoj nacionalnih elektroničkih portala (nacionalni IT portali) za potrebe elektroničke komunikacije između fizičkih i pravnih osoba, te odgovarajućih tijela koja su nadležna u postupcima obuhvaćenima pravnim aktima iz Priloga I. Uvodna izjava 19. pojašnjava da je elektronička komunikacija alternativa postojećim sredstvima komunikacije. Neovisno o tome, kako pristup pravosuđu putem digitalnih sredstava ne bi pridonio daljnjem produbljenju digitalnog jaza, fizičkim i pravnim osobama ostavlja se na izbor hoće li kao sredstvo komunikacije upotrijebiti elektroničku komunikaciju predviđenu ovom

uredbom ili druga sredstva komunikacije. To je osobito važno kako bi se u obzir uzele posebne okolnosti skupina u nepovoljnom položaju i ranjivih osoba, kao što su djeca ili starije osobe, a koje možda nemaju potrebna tehnička sredstva ili digitalne vještine da pristupe digitalnim uslugama.

Republika Poljska (nadalje: PL) je podržala donošenje uredbe, no istovremeno je naglasila kako bi uredba treba pokriti sve prekogranične situacije, jer digitalizacija ne može biti fragmentarna - dakle, potrebno je povezati i uzeti u obzir i nacionalne i prekogranične postupke. Vežano uz čl.1, naglasila je kako podržava Njemačku u odnosu na primjenu uredbe e-IDAS (treba se jasnije navesti što se primjenjuje iz te uredbe odnosno kvalificirani elektronički potpis i žig) te vežano uz plaćanja pristojbi elektroničkim putem smatra kako se treba prilagoditi odnosno uzeti u obzir nacionalna uređenja i načine plaćanja. Podsjetila je da je tu bilo problema kada se radilo o povezivanju poslovnih registara država članica EU preko Portala za e-pravosuđe (e-Justice Portal) jer se države članice i Europska komisija nisu mogle dogovoriti kako će se ta naplata provoditi odnosno banke za transakcije u prekograničnim postupcima određuju posebnu naknadu.

Republika Austrija (nadalje: AT) je navela kako je, umjesto definiranja područja primjene ovog zakonodavnog prijedloga putem pozivanja na priloge I. i II., područje primjene trebalo biti definirano općenito, npr. postupci koji se odnosi na prekogranične sudske postupke u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. Uredba treba obuhvatiti sve postojeće i buduće instrumente u ovom području te bi se trebala primjenjivati samo na slučajeve s jasnim prekograničnim elementom u samom postupku, a ne samo na temelju toga da predmet ima prekogranične implikacije. Prekogranični postupci mogli bi se definirati kao u članku 3. Uredbe o EU platnom nalogu i o sporovima male vrijednosti.

Europska pristupna točka ne bi trebala biti dostupna stanovnici foruma navode paralelno s nacionalnim komunikacijskim kanalima. Treba pojasniti da ova odredba ne uključuje sudjelovanje optuženih osoba u glavnom postupku putem videokonferencije. AT se protivi proširenju upotrebe videokonferencija u glavnom postupku i u žalbenom postupku jer bi to bilo u suprotnosti s temeljnim načelima kaznenog postupka.

Savezna Republika Njemačka (nadalje: DE) je navela kako obveza korištenja sigurnog i pouzdanog decentraliziranog IT sustava, tj. e-CODEX-a, za svu pisanu komunikaciju između nadležnih tijela ima potencijalno velike implikacije za implementaciju ovog informatičkog sustava u državama članicama. S obzirom na široku lepezu pravnih instrumentima u prilogima I i II to bi broj tijela koja bi morala imati pristup e-CODEX-sustavu u Njemačkoj bio jako velik. Jedan pristup rješavanju ovih problema bio bi definiranje odredbi ovog zakonodavnog instrumenta u smislu nedvosmislenog identificiranja adresiranih tijela komunikacije. Drugi, i možda praktičniji pristup, mogao bi biti obvezno korištenje e-CODEX-a samo za one komunikacijske instance koje se odvijaju između

tijela različitih država članica, odnosno prekogranične komunikacije u užem smislu. Ali čak bi i ovaj pristup zahtijevao definiranje liste nadležnih tijela koja sudjeluju u raznim postupcima. U interesu pravne jasnoće, područje primjene članka 7. mora biti jasno definiran i razlikovati se od drugih pravnih instrumenata. Svako preklapanje s drugim instrumentima, kao npr. s Uredbom o izvođenju dokaza treba izbjegavati. U tom smislu dopuštenost i provođenje rasprave na daljinu trebali bi se temeljiti isključivo na nacionalnom pravu suda koji vodi postupak.

DE je pozdravila pridržavanje standarda definiranih Uredbom eIDAS. Međutim, postoje određene nejasnoće u čl. 9. koje je potrebno razjasniti odnosno drugačije formulirati u samom tekstu odredbi čl. 9. Naime, u stavku 2. predviđeno je osnovno pravilo o ekvivalentnosti kvalificiranih elektroničke potvrde s potpisima i pečatima na papiru. Nasuprot tome, st. 3. dopušta korištenje naprednih elektroničkih potpisa i pečata za komunikaciju u okviru članka 5. Prema našem razumijevanju, napredni potpis razlikuje se od kvalificiranog prvenstveno u tome da se identifikacija osobe može s dovoljnom sigurnošću procijeniti samo od strane izdatelja

potpisa. Ali ako potpisani dokument mora obraditi pravosudno tijelo, koje nema nikakvu poveznicu s izdavateljem potpisa, ne može se sa sigurnošću utvrditi je li osoba koja koristi potpis zapravo osoba za koju se tvrdi da je zaista ta osoba. Takva neizvjesnost može biti podnošljiva u nekim područjima života. Međutim, pravno obvezujuće podnošenje zahtjeva sudu ili drugom pravosudnom tijelu redovito nalaže da se osoba koja postupa u postupku jasno identificira. Ovo je samo zajamčeno kada se koristi kvalificirani elektronički potpis. Osim toga, nije dovoljno uspostaviti mekše pravilo za ekvivalentnost elektroničkog potpisa u postupku ako dotični nacionalni zakon postavlja strože zahtjeve za pravnu učinkovitost izjave u materijalnom pravu. Dakle, učinkovitost je u mnogočemu manja ako postoji pravna nesigurnost i nedostatak uzajamnog povjerenja među nacionalnim sustavima.

Talijanska Republika (nadalje: IT) je navela kako već ima nacionalni sustav videokonferencija, te pozdravlja cilj koji se ovim Prijedlogom želi postići, no naglasila je da je potrebno analizirati niz tehničkih pitanja. Kao prvo zanima ju što se podrazumijeva pod „*other distance communication*“. Smatra da osnovno načelo mora biti da je videokonferencija instrument koji je na raspolaganju sudu, a ne pravo stranaka. Također, naglasila je da je bitno jasno razgraničiti ovaj Prijedlog od Uredbe o izvođenju dokaza, jer čim se bavimo dokazima to je izvan polja primjene ovog Prijedloga, što je podržala DE. Naglasila je da bi moglo biti problema u slučaju maloljetnika, te je skrenula pažnju na uvodnu izjavu 21. Uredbe o izvođenju dokaza. Bit će potrebno jasno odvojiti cilj koji se želi postići ovim Prijedlogom od cilja koji imamo u Uredbi o izvođenju dokaza. Dakle, Prijedlog mora biti precizniji u pogledu polja primjene.

U dosadašnjim raspravama nekoliko država članica istaknulo je kako je pouzdana identifikacija korisnika ključno jamstvo u kontekstu elektroničke komunikacije u sudskim stvarima. Mora postojati veza između razine sigurnosti elektroničkog potpisa fizičke ili pravne osobe na dokumentu i identifikacije na platformi. Nekoliko država članica dovelo je u pitanje razliku koju tekst Prijedloga uredbe radi između nadležnih tijela s jedne strane (kvalificirani potpis) i fizičke ili pravne osobe s druge (napredni potpis). Također, postoji i poveznica između prijenosa skeniranih izvornika dokumenata putem europske elektroničke pristupne točke i identifikacije s platformom. FR PRES smatra da bi napredni potpis bio prihvatljiv za fizičke i pravne osobe i za prijenos skeniranih izvornika kada bi u tekstu bila dana određena pojašnjenja o pravilima identifikacije na portalu.

Češka Republika (nadalje: CZ) je navela kako samo implikacija prekograničnog elementa u nacionalnom građanskom i trgovačkom postupku nije dovoljna za opravdanje korištenja uredbe u smislu mogućnosti pojave „potencijalnog prekograničnog elementa“ jer bi se onda u gotovo svakom takvom postupku mogao identificirati taj potencijal. To bi dovelo do nerazmjernog proširenja područja primjene uredbe, što nije poželjno. Ako će korištenje videokonferencije u postupku uvjetovano formaliziranim zahtjevom stranke, postoji značajan rizik smanjenja primjenjivosti ove institucije, osobito u slučajevima kada stranke nisu obaviještene o ovoj mogućnosti ili su neaktivne. Češka također smatra da je odredba u kojoj se korištenje primjene videokonferencije uvjetuje prisustvom jedne od stranaka u drugoj državi članici suvišna ili barem vrlo nejasna.

Također, vezano uz primjenu videokonferencija, CZ smatra kako je potrebno razjasniti i razgraničiti odnos između ovog zakonodavnog prijedloga i Uredba (EU) o izvođenju dokaza. Zatražila je navođenje primjera i pojašnjenje vezano uz posebne situacije u kojima se videokonferencija može koristiti prilikom primjene relevantnih instrumenata u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.

Republika Estonija (nadalje: EE) je navela kako europsku elektroničku pristupnu točku treba razviti kako bi se osigurala visoka razina funkcionalnosti i interoperabilnosti. U potpunosti podržava cilj uredbe da se potakne elektronička komunikacija između fizičkih ili pravnih osoba

i nadležnih tijela u prekograničnim građanskim i trgovačkim stvarima. Podržava obvezu omogućavanja vođenja saslušanja putem videokonferencije u prekograničnim postupcima, jer će to pojednostaviti provedbu saslušanja i time pristup pravosuđu. Predlaže proširenje područja primjene članka 8. tako da se, slično članku 7., omogući provedba saslušanja putem videokonferencija ne samo kod primjene instrumenata i postupaka navedenih u Prilogu II. uredbe, već i kod provedbe drugih kaznenih postupaka s prekograničnim elementom.

Kraljevina Nizozemska (nadalje: NL) je navela kako je sadašnji prijedlog ambiciozan u svojim ciljevima odnosno kako se njime nastoji postići digitalizacija postojeće prekogranične komunikacije između nadležnih tijela, poboljšati pristup pravosuđu olakšavanjem prekogranične komunikacije između fizičkih i pravnih osoba i nadležna tijela te utvrditi pravila o korištenju videokonferencija ili drugih komunikacijskih tehnologija na daljinu, primjena elektroničkih usluga povjerenja, pravni učinci elektroničkih dokumenata i elektroničko plaćanje naknada. Snažno podupire digitalnu transformaciju pravosudnog sektora, kako u kaznenim stvarima tako i u građanskim stvarima. Sva tri gore navedena aspekta smatramo važnima. Svaki od njih treba definirati u europskom zakonodavstvu kako bi se postigli zajednički ciljevi. Međutim, u cilju postizanja bolje učinkovitosti i unaprjeđenja pravosudne suradnje, smatra kako bi se građanski postupci trebali odvojiti od kaznenih postupaka, a sve kako bi se uzele u obzir sve različitosti.

U vezi odnosa s Uredbom o izvođenju dokaza, Slovačka Republika (nadalje: SK) je navela kako ne bi željela da se primjenjuju pravila iz Uredbe o izvođenju dokaza, dok DE snažno vjeruje da bi bilo najbolje da se odredbe čl. 19 Uredbe o izvođenju dokaza prilagode čl. 7. Prijedloga uredbe. Navela je kako će svoj prijedlog nacрта teksta dostaviti pisano. PL je skrenula pažnju na to da se jako puno toga promijenilo od kada se raspravljala preinaka Uredbe o izvođenju dokaza, iako je prošlo samo 2 godine. Navela je kako suci u praksi više ne mare za ono što je strogo propisano Uredbom o izvođenju dokaza, te, ako postoji suglasnost, rasprave se provode putem videokonferencije. Zbog pandemije sudovi su se znatno oslonili na IT tehnologije te smatra da moramo imati na umu potrebe sudova i pokušati riješiti njihov problem. Radije bi, kao i DE, prilagodbe radila u samom čl. 19. Uredbe o izvođenju dokaza, a ne u čl. 7. Prijedloga uredbe, što je podržala i AT. Rumunjska (nadalje: RO) smatra da nije nužno preuzimati odredbe iz čl. 19. Uredbe o izvođenju dokaza te je naglasila kako sve ovisi o rješenju vezanom za pitanje o kojem se raspravljalo pod točkom 21. radnog dokumenta. Kraljevina Švedska (nadalje: SE) i Bugarska (nadalje: BG) su mišljenja da u čl. 7. Prijedloga uredbe ne bi trebalo propisivati iste uvjete koji postoje u čl. 19. Uredbe o izvođenju dokaza.

Europski parlament (nadalje: EP): većina političkih skupina zabrinuta je za sigurnost predloženog alata. Zastupnici Europskog parlamenta žele osigurati da podaci koji se razmjenjuju u kontekstu pravnih postupaka imaju najvišu razinu zaštite. Poštivanje privatnih podataka stranaka iziskuje potrebu za odgovarajućim jamstvima za prava i slobode i za zaštitu osobnih podataka.

Europska komisija pokušala je dati neke odgovore. Prema njegovom mišljenju, komunikacijski kanal koji će se koristiti treba biti siguran i šifriran. Međutim, razina sigurnosti i otpornosti na napade ovisi o organizaciji država članica.

Nadalje, neki zastupnici EP-a naznačili su kako saslušanja na daljinu ne bi trebala postati norma jer bi došlo do značajne podjele između onih koji imaju pristup digitalnim alatima i onih koji nemaju pristup. Europska komisija uvjerala je zastupnike u Europskom parlamentu da će korištenje videokonferencija ostati neobavezno i da neće biti obvezno. Što se tiče pristupa digitalnim alatima, prijedlog nudi mogućnost korištenja digitalnih sredstava komunikacije, ali mora jamčiti i nesmetan pristup postojećim komunikacijskim sredstvima.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Člancima 4. i 5. definirana je uspostava europske elektroničke pristupne točke i sredstva komunikacije između fizičkih i pravnih osoba i nadležnih tijela. Smatramo da se, u slučaju provođenja radnji u postupku u kojem su stranke i nadležna tijela u Hrvatskoj, trebaju koristiti isključivo postojeći domaći (nacionalni) komunikacijski kanali. Nije logično da se takve radnje (koje se provode u Hrvatskoj, sa strankama u Hrvatskoj i nadležnim tijelom u Hrvatskoj) provode komunikacijom preko europske pristupne točke.

Članak 9. uređuje elektronički potpis i pečat s obzirom na vrstu korisnika (sudionika u komunikaciji), na način koji je, po našem mišljenju, u suprotnosti s člankom 25. st. 2. Uredbe eIDAS jer potonji ne izjednačava kvalificirani i napredni elektronički potpis, što ova uredba čini, te predlažemo da se uredbom utvrdi kvalificirani elektronički potpis kao jedini ekvivalent vlastoručnom potpisu, neovisno o vrsti sudionika (nadležno tijelo, fizičke i pravne osobe) elektroničke komunikacije.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK:

Luksemburg, Slovačka, Njemačka, Italija, Litva, Estonija i Španjolska se slažu da je potrebno zadržati razinu sigurnosti elektroničkog potpisa predviđenu Uredbom e-IDAS, no određene države članice zahtijevaju kvalificirani elektronički potpis (Njemačka, Austrija, Hrvatska, Italija), dok druge (Luksemburg, Španjolska) koriste isključivo napredni elektronički potpis. Njemačka je pokazala mogućnost određene razine fleksibilnosti ukoliko bi se uspostavila jasna i čvrsta pravila za identifikaciju. FR PRES je zaključio kako ovo ostaje otvoreno pitanje, te da bi idealno bilo kada bi svi mogli prihvatiti kvalificirani elektronički potpis, no to nije slučaj i morat će se tražiti poveznica između razine zaštite potpisa i identifikacije na portalu europske pristupne točke. Dakle, sigurnost koju pruža identifikacija korisnika na portalu mogla bi pružiti osnovu za fleksibilnost.

Nekoliko država članica želi da korištenje video-konferencija bude isključivo ovlast suca. S druge strane, neke države članice smatraju da je trenutna formulacija, koja se odnosi na razloge za odbijanje videokonferencije od strane suca, također prerestriktivna. Slijedom navedenoga, FR PRES smatra da pitanje koje treba riješiti jest da li je održavanje ročišta putem videokonferencije stvar sudačke diskrecije ili može li, kada su ispunjeni određeni uvjeti, sudac biti vezan zahtjevom stranke.

Otvoreno pitanje ostaje da li će se ograničiti polje primjene čl. 8. Prijedloga uredbe na pravne instrumente koji sadrže posebne odredbe o saslušanju osumnjičene osobe ili odredbe koje neizravno dopuštaju takvo saslušanje (Prilog II. ovog Prijedloga uredbe).

FR PRES je naveo kako je pitanje veze između ovog Prijedloga uredbe i Uredbe o izvođenju dokaza pokrenulo nekoliko država članica, koje su posebno bile zabrinute da će morati stalno birati da li postupati prema jednom ili drugom instrumentu (između dva postupka u dva različita instrumenta) ako će se dokazi pojaviti tijekom provedbe sudske rasprave prema zakonodavnom instrumentu koji se ovdje predlaže. Neke države članice uopće ne žele prilagodbu, dok one koje su sklonije prilagodbi imaju podijeljena mišljenja o tome treba li izmjene raditi u čl. 7. Prijedloga uredbe ili u čl. 19. Uredbe o izvođenju dokaza, stoga ovo ostaje otvoreno pitanje o kojem će se morati nastaviti raspravljati na tehničkoj razini.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK:

Navedeno u stajalištu RH.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Uredba je direktno primjenjiva u svakoj državi članici, te neće biti nužno mijenjati Hrvatsko zakonodavstvo u početnom razdoblju, no vjerojatno će se kroz određeno vrijeme određeni zakonodavni akti, kojima se uređuje postupanje u različitim sudskim postupcima, uključujući i određene pravilnike i podzakonske akte morati izmijeniti odnosno dopuniti, a sve u cilju potpunog usklađenja s odredbama uredbe i uvođenja potpune elektroničke komunikacije u nacionalnim pravosudnim tijelima.

Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje u tekstu: ZPP) koji je opći procesni zakon te predstavlja nacionalni zakonodavni okvir za dostavu pismena u sudskom (parničnom) postupku kao način dostave predviđa i dostavu pismena elektroničkim putem.

Dostava pismena u elektroničkom obliku obavlja se putem informacijskog sustava. Administrator sustava je ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. Dakle, putem informacijskog sustava za elektroničku komunikaciju sud dostavlja pismena vanjskim korisnicima u elektroničkom obliku.

Vanjski korisnici informacijskog sustava za elektroničku komunikaciju jesu:

- tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici i pravne osobe (obvezni sudionici elektroničke komunikacije)
- stranke koje nisu obvezni sudionici elektroničke komunikacije, a koje u postupku pred sudom podnesu podnesak u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, odnosno stranke koje izjave pred sudom da su suglasne da ime se dostava pismena obavlja elektroničkim putem dostavom u siguran elektronički poštanski pretinac, dok ne priopće drugačije i
- punomoćnici iz članak 434.a ZPP-a.

Sud putem informacijskog sustava šalje adresatu u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac pismeno, koje adresat mora preuzeti u roku od 15 dana od dana kad je pismeno pristiglo u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (NN 80/22) uređuje se pitanje održavanja ročišta na daljinu. O tome hoće li se održati ročište na daljinu odlučuje sud rješenjem, protiv kojeg nije dopuštena žalba. Prije nego što donese odluku, sud pribavlja očitovanja stranaka i drugih sudionika koji trebaju sudjelovati na ročištu koje će se održati na daljinu. Sva ostala pitanja održavanja ročišta na daljinu poput korištenja audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu bit će propisana pravilnikom.

Nadalje, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku proširuje se mogućnost korištenja digitalnih tehnologija u kaznenom zakonodavstvu te se uvođenjem elektroničke komunikacije u kazneni postupak omogućuje slanje pismena u elektroničkom obliku, što će skratiti vrijeme i troškove postupka, a sudionicima olakšati komunikaciju sa sudom.

Novim zakonskim izmjenama proširuje se mogućnost uporabe audio-vizualnog linka u kaznenom postupku odnosno mogućnost održavanja ročišta na daljinu. Uz postojeće

mogućnosti uporabe audio-video linka propisuje se mogućnost uporabe audio-video linka na sjednicama optužnog vijeća i pripremnom ročištu. O toj mogućnosti odlučivat će predsjednik vijeća, ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Ukoliko se preuzme Referencijalna implementacija, trošak uspostave okruženja iznosio bi okvirno 200.000,00 kn s tim da ovo ne uključuje direktnu dostavu strankama, niti prilagodbu nacionalnih IT sustava.

Ukoliko se dogovori drugačije tehničko rješenje u tom slučaju trošak uspostave okruženja iznosio bi okvirno 1.200.000,00 kn s tim da ovo ne uključuje direktnu dostavu strankama.

Vezano uz izravnu dostavu stranci važno je napomenuti da u Hrvatskoj trenutno ne postoji tehničko rješenje koje bi podržalo usluge preporučene dostave elektroničkim putem sukladno eIDAS uredbi, no Hrvatska pošta trenutno razvija odgovarajuće rješenje radi usklađenja sa zadanim standardima Uredbe e-IDAS.



Bruxelles, 1.12.2021.
COM(2021) 759 final

2021/0394 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje

{SEC(2021) 580 final} - {SWD(2021) 392 final} - {SWD(2021) 393 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Da bi prekogranična pravosudna suradnja bila učinkovita, potrebna je sigurna, pouzdana i vremenski učinkovita komunikacija između sudova i nadležnih tijela. Osim toga, ta suradnja ne bi trebala stvoriti nerazmjerno administrativno opterećenje i trebala bi biti otporna na slučajeve više sile. Ta se razmatranja jednako odnose i na pojedince i na pravne subjekte jer je učinkovit pristup pravosuđu u razumnom roku ključan aspekt prava na pošteno suđenje, koje je utvrđeno člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima¹ (Povelja).

Djelotvorna pravna sredstva trebala bi biti dostupna i pojedincima i pravnim subjektima za zaštitu njihovih prava. Sam pristup pravosudnim tijelima ne znači da je i pristup pravosuđu automatski djelotvoran. Stoga je važno pronaći načine koji olakšavaju provedbu postupaka i što više smanjuju praktične poteškoće. Pojedinci i pravni subjekti trebali bi moći brzo, troškovno učinkovito i transparentno ostvarivati svoja prava i ispunjavati svoje obveze.

Na razini EU-a postoji sveobuhvatan skup instrumenata osmišljenih da poboljšaju pravosudnu suradnju i pristup pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim predmetima. Mnogima se od njih uređuje komunikacija među tijelima, što u nekim slučajevima uključuje agencije i tijela EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove (PUP), te između tijela i pojedinaca ili pravnih subjekata. Međutim, većina instrumenata ne predviđa da se ta komunikacija odvija digitalnim sredstvima. Čak i kad to predviđaju, mogu se javiti drugi nedostaci kao što je nepostojanje sigurnih i pouzdanih digitalnih kanala komunikacije ili nepriznavanje elektroničkih dokumenata, potpisa i pečata. Time se onemogućuje da se u pravosudnoj suradnji i pristupu pravosuđu upotrebljavaju najdjelotvorniji, najsigurniji i najpouzdaniji dostupni komunikacijski kanali.

Nadalje, pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da slučajevi više sile mogu znatno utjecati na uobičajeno funkcioniranje pravosudnih sustava država članica. Tijekom krize nacionalni sudovi često nisu mogli normalno raditi zbog širenja virusa. Države članice bile su primorane poduzeti brojne mjere, od potpunih zabrana kretanja do rješavanja samo određenih prioritetnih predmeta. Istodobno su digitalne tehnologije (npr. e-pošta, videokonferencija) pomogle u ublažavanju poremećaja u radu². Međutim, brojna primjenjivana tehnička rješenja bila su razvijena *ad hoc* te nisu nužno u potpunosti zadovoljavala standarde sigurnosti i temeljnih prava. Sličan je utjecaj bio vidljiv i u pravosudnoj suradnji i pristupu pravosuđu u prekograničnim predmetima u EU-u te je pandemija bolesti COVID-19 naglasila potrebu da se osigura otpornost komuniciranja.

S obzirom na navedeno pravila o digitalizaciji navedena u ovom prijedlogu usmjerena su poboljšanju pristupa pravosuđu te djelotvornosti i otpornosti komunikacijskih tokova svojstvenih suradnji među pravosudnim i drugim nadležnim tijelima u prekograničnim predmetima u EU-u.

¹ Povelja Europske unije o temeljnim pravima (SL C 326, 26.10.2012., str. 391.–407.).

² COM(2021) 700 final.

Digitalne tehnologije mogu u tom pogledu pridonijeti učinkovitosti pravosudnih sustava smanjenjem administrativnog opterećenja, skraćivanjem vremena obrade predmeta, povećanjem sigurnosti i pouzdanosti komunikacije te djelomičnim automatiziranjem postupanja u predmetima. Međutim, iskustvo je pokazalo da prepuštanje državama članicama da razviju vlastita nacionalna IT rješenja dovodi do fragmentiranog pristupa te stvara rizik da rješenja neće biti kompatibilna.

Stoga, da bi se zajamčio zajednički pristup upotrebi modernih tehnologija u prekograničnoj pravosudnoj suradnji i pristupu pravosuđu, ovom se inicijativom nastoji:

- osigurati u prekograničnim predmetima dostupnost i upotrebu elektroničkih sredstava u komunikaciji među pravosudnim i drugim nadležnim tijelima država članica, uključujući nadležne agencije za pravosuđe i unutarnje poslove i tijela EU-a ako je takva komunikacija predviđena EU-ovim pravnim instrumentima u području pravosudne suradnje,
 - omogućiti u prekograničnim predmetima upotrebu elektroničkih sredstava u komunikaciji između pojedinaca i pravnih subjekata te sudova i nadležnih tijela, osim u slučajevima obuhvaćenima propisima o dostavi pismena³,
 - olakšati sudjelovanje stranaka prekograničnih građanskih i kaznenih postupaka na usmenim raspravama putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u svrhe koje su različite od izvođenja dokaza u građanskim i trgovačkim predmetima⁴,
 - osigurati da se dokumenti ne odbijaju ili da im se ne uskraćuje pravni učinak samo na temelju njihova elektroničkog oblika (a da se pritom ne zadire u ovlasti sudova da na temelju nacionalnog prava odlučuju o njihovoj valjanosti, dopustivosti i dokaznoj snazi kao dokaza),
 - osigurati valjanost i prihvaćanje elektroničkih potpisa i pečata u kontekstu elektroničke komunikacije u prekograničnoj pravosudnoj suradnji i pristupu pravosuđu.
- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

U prosincu 2020. Komisija je donijela Komunikaciju o digitalizaciji pravosuđa u EU-u⁵ u kojoj je predložila pristup koji se temelji na paketu instrumenata. Taj pristup obuhvaća skup mjera za uvođenje digitalizacije i na nacionalnoj razini i na razini EU-a. U Komunikaciji se razmatra i modernizacija zakonodavnog okvira za prekogranične postupke EU-a u građanskom, trgovačkom i kaznenom pravu, u skladu s načelom „digitalizacija kao

³ Uredba (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (SL L 405, 2.12.2020., str. 40.–78.) i Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”) (SL L 324, 10.12.2007., str. 79.–120.).

⁴ Uredba (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (SL L 405, 2.12.2020., str. 1.–39.).

⁵ COM(2020) 710 final.

standard”⁶, uz osiguravanje svih potrebnih zaštitnih mjera (konkretno, na primjer, priznavanje potrebe za izbjegavanjem društvene isključenosti). Komisija je najavila ovaj Prijedlog te ga je uključila u svoj program rada za 2021.⁷ (vidjeti paket o digitalnoj pravosudnoj suradnji).

Uz Komunikaciju iz prosinca 2020. Komisija je donijela zakonodavni Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o računalnom sustavu za komunikaciju u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim postupcima (e-CODEX)⁸. Cilj je tog prijedloga utvrditi pravnu osnovu za sustav e-CODEX te zajamčiti njegovu održivost i buduće upravljanje povjerenjem sustava Agenciji Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA). Sustav e-CODEX paket je softverskih komponenti za pravosudnu suradnju u EU-u koji je razvio konzorcij država članica i koji financira Komisija. Podržava komunikaciju u građanskim i kaznenim postupcima omogućavajući sigurnu i interoperabilnu prekograničnu razmjenu elektroničkih poruka i dokumenata. Sustav e-CODEX stoga bi bio najpogodniji alat za digitalizaciju postupaka prekogranične pravosudne suradnje.

U studenome 2020. Europski parlament i Vijeće donijeli su preinake Uredbe o dostavi pismena i Uredbe o izvođenju dokaza. Njima se od nadležnih tijela država članica zahtijeva da međusobno komuniciraju putem decentraliziranog IT sustava (npr. za razmjenu standardiziranih obrazaca, dokumenata) koji se sastoji od nacionalnih IT sustava međusobno povezanih interoperabilnim rješenjem (kao što je e-CODEX). Dvjema se uredbama prvi put utvrđuje cjeloviti pravni okvir za elektroničku komunikaciju među nadležnim tijelima u prekograničnom sudskom postupku. U ovom se Prijedlogu na isti način pristupa komunikaciji među nadležnim tijelima, a uredbe o dostavi pismena i izvođenju dokaza (preinake) izostavljene su iz njegova područja primjene.

Rad na tim dvjema uredbama bio je usko povezan s općim prioritetom Komisije o digitalizaciji i e-pravosuđu te njezinim istodobnim radom u području kaznenog pravosuđa. Na temelju Komisijinih prijedloga iz 2018. Europski parlament i Vijeće (suzakonodavci) pregovaraju o zakonodavnom okviru za prekogranični pristup e-dokazima. U tom se kontekstu u prijedlozima⁹ Komisije već ističe važnost elektroničkih platformi, npr. za predaju zahtjeva, autentifikaciju naloga i odgovora za koju su nadležni pružatelji usluga. E-dokazi razmjenjivat će se u decentraliziranom IT sustavu koji je jednak sustavu koji je predviđen ovim Prijedlogom ili će se u prijedlogu o e-dokazima upućivati izravno na ovaj Prijedlog.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Vijeće je 9. lipnja 2020. donijelo zaključke o oblikovanju digitalne budućnosti Europe¹⁰ u kojima uviđa da „digitalizacija pravosudnih sustava država članica ima potencijal za olakšavanje i poboljšanje pristupa pravosuđu diljem EU-a”. Vijeće poziva Komisiju „da olakša digitalnu prekograničnu razmjenu među državama članicama i u kaznenim i u

⁶ U kontekstu ovog Prijedloga uredbe načelo „digitalizacija kao standard” trebalo bi shvatiti kao sredstvo kojim će se digitalni kanal za komunikaciju učiniti najpoželjnijim za upotrebu kako bi se poboljšala učinkovitost i otpornost komuniciranja te smanjili troškovi i administrativno opterećenje.

⁷ COM(2020) 690 final.

⁸ COM(2020) 712 final.

⁹ COM(2018) 225 final – 2018/0108 (COD).

¹⁰ Zaključci Vijeća o oblikovanju digitalne budućnosti Europe (2020/C 202 I/01) (SL C 202I, 16.6.2020., str. 1.–12.).

građanskim stvarima te da osigura održivost i kontinuiran razvoj tehničkih rješenja razvijenih za prekograničnu razmjenu”.

Vijeće u svojim zaključcima iz listopada 2020. „Pristup pravosuđu – iskorištavanje mogućnosti digitalizacije”¹¹ poziva Komisiju na poduzimanje konkretnih mjera za digitalizaciju pravosuđa, uključujući sljedeće mjere:

- ispitivanje potencijala za modernizaciju temeljnih odredaba instrumenata u području građanskih i trgovačkih stvari u skladu s načelom „digitalizacija kao standard”, i
- razmatranje na koje bi se instrumente za pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima

mogao proširiti digitalni sustav razmjene e-dokaza (eEDES)¹².

U zaključcima Vijeća iz prosinca 2020. o „europskom uhidbenom nalogu i postupcima izručenja – trenutačni izazovi i daljnji koraci”¹³ naglašava se da bi digitalizacija trebala imati središnju ulogu u izvršavanju europskog uhidbenog naloga.

Ova je inicijativa dosljedna i izravno povezana s Uredbom e-IDAS¹⁴ jer se njome uvode odredbe o upotrebi usluga povjerenja u elektroničkoj komunikaciji među pravosudnim i drugim nadležnim tijelima te između tih tijela, pojedinaca i pravnih subjekata. Točnije, prijedlogom se želi ukloniti svaka sumnja u pogledu pravne valjanosti elektroničkih dokumenata razmijenjenih u navedenim kontekstima te se stvara zajednički sustav za upotrebu i priznavanje elektroničkih potpisa i pečata u prekograničnim sudskim postupcima.

Početkom lipnja 2021. Komisija je donijela Prijedlog o izmjeni Uredbe e-IDAS radi uspostavljanja okvira za europski digitalni identitet¹⁵. U Prijedlogu se rješava pitanje povećane potražnje privatnog i javnog sektora za rješenjima za elektronički identitet koji se oslanjaju na specifične atribute i osiguravaju visoku razinu povjerenja u EU-u. Predložena lisnica za digitalni identitet koja pohranjuje atribute i vjerodajnice omogućit će pojedincima i pravnim subjektima da pristupaju javnim uslugama, uključujući digitalne javne usluge koje pojedincima i pravnim subjektima omogućuju sudjelovanje u prekograničnim sudskim postupcima. U kontekstu prekogranične pravosudne suradnje u EU-u i komunikacije fizičkih osoba s nadležnim tijelima u prekograničnim predmetima Komisijin prijedlog okvira za europski digitalni identitet trebao bi se uzeti u obzir s obzirom na buduće zahtjeve koji se u prijedlogu utvrđuju u pogledu elektroničke identifikacije. Iako se u ovoj Uredbi ne razmatraju zahtjevi u pogledu identifikacije u kontekstu pristupa nacionalnim IT portalima kojima upravljaju države članice kao ni zahtjevi u pogledu daljinske elektroničke identifikacije

¹¹ Zaključci Vijeća „Pristup pravosuđu – iskorištavanje mogućnosti digitalizacije” (2020/C 342 I/01) (SL C 342I, 14.10.2020., str. 1.–7.).

¹² Uveden u skladu sa „Zaključcima Vijeća o unapređenju kaznenog pravosuđa u kiberprostoru” od 9. lipnja 2016.

¹³ Zaključci Vijeća „Europski uhidbeni nalog i postupci izručenja – trenutačni izazovi i daljnji koraci” (2020/C 419/09) (SL C 419, 4.12.2020., str. 23.–30.).

¹⁴ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.–114.).

¹⁵ COM(2021) 281 final.

stranaka u videokonferenciji, države članice trebale bi uzeti u obzir zahtjeve za primjenu europske lisnice za digitalni identitet.

S obzirom na iznimno osjetljivu prirodu informacija koje se razmjenjuju, ključno je da se pristup koji se temelji na paketu instrumenata za digitalizaciju pravosuđa, među ostalim u okviru ovog Prijedloga, primjenjuje na način kojim se jamče strogi standardi kibersigurnosti. To je u skladu s pristupom opisanim u Strategiji EU-a za kibersigurnost¹⁶ i Komisijinom Prijedlogu direktive o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije (NIS2)¹⁷, kojima se nastoji dodatno povećati kibersigurnosni kapacitet javnih i privatnih subjekata, nadležnih tijela i Unije u cjelini u području kibersigurnosti i zaštite kritične infrastrukture. Iako pravosuđe nije obuhvaćeno područjem primjene Prijedloga direktive NIS2, ključno je da države članice utvrde nacionalne mjere koje bi osigurale usporedivu razinu kibersigurnosti.

Izobrazba pravosudnih stručnjaka o pravu EU-a ključan je alat za osiguravanje njegove pravilne i djelotvorne primjene. Da bi pripremila pravosudne stručnjake, da bi oni bili spremni nositi se s izazovima 21. stoljeća i da bi bili u tijeku s promjenama u pravu EU-a, Komisija je donijela Europsku strategiju za pravosudnu izobrazbu za razdoblje 2021.–2024.¹⁸ U strategiji se razmatra pitanje izobrazbe pravosudnih stručnjaka o upotrebi digitalnih alata utvrđenih regulatornim okvirom u njihovu svakodnevnom radu. Nakon donošenja Prijedloga trebalo bi, u skladu sa strategijom, organizirati pravodobnu izobrazbu svih pravosudnih stručnjaka kako bi se osigurala ispravna i neometana primjena i upotreba novih digitalnih alata.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Upotreba digitalnih kanala za komunikaciju u prekograničnim sudskim postupcima olakšala bi pravosudnu suradnju u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. Stoga su pravna osnova za ovu inicijativu članak 81. stavak 1. i članak 82. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)¹⁹.

Upotreba digitalnih kanala za komunikaciju olakšala bi pravosudnu suradnju i učinkovit pristup pravosuđu u građanskim stvarima u skladu s člankom 81. stavkom 2. UFEU-a. Članak 82. stavak 1. UFEU-a pravna je osnova na temelju koje se u Uniji olakšava suradnja među pravosudnim ili drugim nadležnim tijelima država članica u kaznenim postupcima i pri izvršenju odluka.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Na temelju članka 4. stavka 2. točke (j) UFEU-a nadležnost za donošenje mjera u području slobode, sigurnosti i pravosuđa dijele EU i njegove države članice. Stoga država članica može samostalno urediti upotrebu digitalnih kanala komunikacije u kontekstu pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u dijelu u kojem EU ne ostvaruje nadležnost. Međutim, bez djelovanja EU-a može se očekivati vrlo spor napredak te je, čak i kad države članice same poduzmu

¹⁶ JOIN(2020) 18 final.

¹⁷ COM(2020) 823 final.

¹⁸ COM(2020) 713 final.

¹⁹ Pročišćena verzija Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 326, 26.10.2012., str. 47.–390.).

mjere, vrlo teško osigurati interoperabilnost kanala komunikacije bez koordinacije i intervencije na razini EU-a. Osim toga, predviđene mjere digitalizacije usko su povezane s postojećim pravnim instrumentima EU-a u području prekogranične pravosudne suradnje i ne mogu se ostvariti samostalnim djelovanjem država članica. Stoga se ciljevi ovog Prijedloga ne mogu u potpunosti postići samostalnim djelovanjem država članica, već samo na razini EU-a.

Već postoje određena pravila EU-a kojima se uređuje provedba komunikacije, a nekima od njih predviđa se upotreba moderne tehnologije. Međutim, postojeća pravila ne osiguravaju primjerenu i holističku infrastrukturu za elektroničku komunikaciju između pojedinaca, pravnih subjekata ili nadležnih tijela te tijela druge države članice.

Potrebno je djelovanje EU-a kako bi se koordinirala nastojanja država članica i uspostavio dosljedan okvir za postojeća pravila EU-a. To će poboljšati učinkovitost, otpornost, sigurnost i brzinu prekograničnih sudskih postupaka te će pojednostavniti i ubrzati komunikaciju među tijelima država članica te s pojedincima i pravnim subjektima. Stoga će se poboljšati vođenje predmeta povezanih s pravosuđem s prekograničnim implikacijama.

Dodatne prednosti proizlaze iz poticanja digitalizacije pravosudne suradnje u EU-u i uključivanja svih država članica jer će to poboljšati aktualnu situaciju u kojoj samo određene skupine država članica same poduzimaju mjere, što rezultira ograničenim i fragmentiranim odgovorom na utvrđene probleme.

- **Proporcionalnost**

Donošenje ujednačenih mjera za elektroničku komunikaciju u prekograničnoj pravosudnoj suradnji i pristupu pravosuđu na razini EU-a proporcionalan je način utvrđivanja dosljednog okvira za postojeća pravila EU-a. Bilo bi zajamčeno opće pridržavanje načela proporcionalnosti jer će se u Prijedlogu predložiti samo mjere koje su nužne za osiguravanje upotrebe digitalne tehnologije u kontekstu pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim predmetima. Predložena djelovanja neće opteretiti države članice više negoli je potrebno da bi se ostvarili ciljevi Prijedloga. To je detaljnije objašnjeno u procjeni učinka priloženoj Prijedlogu (vidjeti njezin odjeljak 8.)²⁰. Ti se ciljevi mogu postići samo pravilima kojima se zahtijeva obvezna upotreba digitalne komunikacije između sudova i nadležnih tijela država članica, kojima ih se obvezuje da prihvaćaju elektroničku komunikaciju fizičkih i pravnih osoba te kojima se omogućuju videokonferencije i priznaju usluge povjerenja.

- **Odabir instrumenta**

Predlaže se uredba koja bi poslužila kao nova samostalna pravna osnova za digitalizaciju instrumenata EU-a za pravosudnu suradnju. Cilj je jednim obvezujućim aktom obuhvatiti zajednička pravila koja se primjenjuju na sve instrumente EU-a za pravosudnu suradnju.

Uredba će se izravno primjenjivati u svim državama članicama i bit će obvezujuća. Stoga jamči da će se pravila primjenjivati i stupiti na snagu istodobno u cijelom EU-u. Osigurava pravnu sigurnost izbjegavanjem različitih tumačenja u državama članicama, čime se sprečava pravna rascjepkanost.

²⁰ SWD(2021) 392.

Budući da ova inicijativa iziskuje usklađivanje oprečnih pravila u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima s ovom uredbom, potrebno je donijeti izmjene postojećih zakonskih akata. Dok su neki pravni akti uredbe, drugi su okvirne odluke i direktive. Stoga je primjereno donijeti izmjene predmetnih okvirnih odluka i direktiva u zasebnom pravnom instrumentu kojim bi se osiguralo usklađivanje s povezanim skupom pravila utvrđenim u ovoj uredbi. Zbog toga bi uz ovu uredbu trebalo predložiti posebnu direktivu o izmjenama.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Savjetovanja s dionicima

Komisija više od desetljeća radi na politici o e-pravosuđu te pritom blisko surađuje s raznim dionicima. S tim se dionicima savjetovala o ciljevima Prijedloga i utvrđenim opcijama politike. U skladu sa strategijom savjetovanja za ovaj Prijedlog savjetovalo se sa širokim rasponom dionika. Savjetovanja su provedena s Radnom skupinom Vijeća za e-pravosuđe (EJUSTICE), Radnom skupinom Vijeća za građansko pravo (JUSTCIV), Radnom skupinom Vijeća za suradnju u kaznenim stvarima (COPEN), Europskom pravosudnom mrežom u građanskim i kaznenim stvarima te Europskom pravosudnom mrežom u kaznenim stvarima.

Objavljivanjem početne procjene učinka i pokretanjem javnog savjetovanja Komisija se obratila širokom rasponu dionika, uključujući nacionalna tijela država članica, nevladine organizacije, strukovna udruženja, poslovne organizacije i pojedince.

Nalazi savjetovanja pokazuju da ciljevi Prijedloga imaju podršku. Dionici su između dobrovoljne i obvezne upotrebe digitalnog kanala za komunikaciju u pravosudnoj suradnji dali prednost obveznoj upotrebi. Podržali su i mogućnost da stranke u prekograničnim postupcima sudjeluju u usmenim raspravama putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu. Iako je većina dionika dala prednost obveznoj elektroničkoj komunikaciji između pojedinaca i pravnih subjekata te sudova i nadležnih tijela, primjereno je zadržati mogućnost upotrebe kanala komunikacije u papirnatom obliku za pojedince i pravne subjekte. Glavni je razlog zadržavanja elektroničke komunikacije na dobrovoljnoj osnovi jamčenje pristupa pravosuđu ranjivim osobama, maloljetnicima i osobama kojima je potrebna tehnička pomoć ili koje možda nemaju pristup digitalnim sredstvima ili potrebnim vještinama.

• Prikupljanje i primjena stručnog znanja

Komisija je angažirala izvođača za izradu studije na kojoj će se temeljiti procjena učinka. Izvođač je proveo razne aktivnosti savjetovanja s dionicima, posebno osmišljene za potrebe studije, kao što su organiziranje fokusne skupine na razini EU-a, nacionalno savjetovanje s dionicima o učincima opcija politike, provedba nacionalne ankete, pojedinačni razgovori itd.

Svi prikupljeni podaci poslužili su u izradi prijedloga, među ostalim i procjene učinka.

Usto je Komisija upotrijebila znatnu količinu postojećih podataka o digitalizaciji pravosuđa u EU-u. Neki od izvora bili su Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u, izvješće o vladavini

prava, podaci Europske komisije za učinkovitost pravosuđa (CEPEJ) Vijeća Europe i studija o digitalnom kaznenom pravosuđu²¹.

- **Procjena učinka²²**

Ovaj Prijedlog temelji se na procjeni učinka koja je predstavljena u pratećem dokumentu službi Komisije.

Odbor za nadzor regulative raspravljao je 22. rujna 2021. o nacrtu procjene učinka i 27. rujna 2021. dao svoje pozitivno mišljenje. Odbor za nadzor regulative iznio je sljedeće preporuke:

1. analizu problema trebalo bi ojačati kako bi se istaknuli glavni problemi koji se nastoje riješiti ovim Prijedlogom. Analizu bi trebalo potkrijepiti dokazima o dobrovoljnom sudjelovanju u digitalizaciji, neprižnavanju elektroničkih dokumenata, potpisa ili pečata te interoperabilnosti;

2. u izvješću bi trebalo objasniti kako će se ovim Prijedlogom osigurati usklađenost s drugim instrumentima na razini EU-a osmišljenima za poboljšanje digitalizacije koji bi se mogli upotrebljavati u prekograničnoj pravosudnoj suradnji. U izvješću bi trebalo objasniti i zašto države članice u potpunosti ne iskorištavaju postojeće mogućnosti digitalizacije;

3. analizu učinka trebalo bi poduprijeti jasnim prikazom učinaka, posebno troškova ulaganja i dionika na koje to utječe. U obzir bi se trebale uzeti nesigurnosti povezane s iznesenim pretpostavkama i implikacije koje imaju na procijenjene učinke;

4. u izvješću bi trebalo procijeniti učinke mogućeg povećanja broja prekograničnih predmeta. Trebalo bi razmotriti postoji li rizik od toga da bi bolji pristup pravosuđu i učinkovitija prekogranična pravosudna suradnja mogli dovesti do kašnjenja u rješavanju predmeta zbog povećanog radnog opterećenja sudaca i vremena potrebnog za sudske postupke;

5. u izvješću bi trebalo pojasniti presudna pitanja povezana sa zaštitom podataka i uzeti u obzir da prelazak s papirnatih formata na digitalni format podrazumijeva i druge rizike. U izvješću bi trebalo razmotriti moguće osjetljivosti povezane s činjenicom da više podataka u digitalnom formatu može olakšati njihov prijenos, ali i stvoriti probleme u pogledu zaštite podataka i njihove sigurnosti. Trebalo bi uzeti u obzir zabrinutosti koje su dionici izrazili u pogledu zaštite podataka.

Odbor za nadzor regulative poslao je i dodatne preporuke s kontrolnim popisom za kvalitetu.

Da bi se provele preporuke Odbora za nadzor regulative, u procjenu učinka uvedene su sljedeće promjene:

1. definicija problema preformulirana je tako da odražava stvarne probleme analizirane u odjeljku 2.;

²¹ <https://data.europa.eu/doi/10.2838/118529>

²² SWD(2021) 392.

2. objašnjene su usklađenost s drugim inicijativama, kao što su e-CODEX i e-IDAS, te poveznice s europskim portalom e-pravosuđe²³;
3. odjeljak 6. o učincima osnovnog scenarija i opcija politike restrukturiran je te su za svaku opciju opisani glavni učinci (tj. gospodarski učinci, socijalni učinci, učinci na temeljna prava). U odjeljku se govori i o tome kako će Prijedlog utjecati na glavne dionike;
4. u odjeljku 6. o učincima pojašnjeno je postoji li potencijalni rizik od povećanog broja prekograničnih predmeta i ima li pravosuđe kapacitete za takav razvoj događaja;
5. u odjeljak 6. dodana su pojašnjenja o zaštiti podataka.

Nadalje, procjena učinka dopunjena je podacima iz popratne studije i Priloga 7. izvješću. Izvješću su dodani ekonomska analiza i troškovi za države članice. U odgovarajućim odjeljcima izvješća navedena su mišljenja dionika koji su sudjelovali u savjetovanju. Provele su se tehničke preporuke kao što je spajanje rezultata javnog savjetovanja s Prilogom 2., numeriranje stranica priloga, brisanje Priloga o mreži supsidijarnosti.

U procjeni učinka utvrđena je jedna nezakonodavna i jedna zakonodavna opcija politike s tri podopcije. Postojale su dodatne opcije, no odbačene su u ranoj fazi. Promotivna kampanja o upotrebi digitalnih alata i sustava e-CODEX za komunikaciju u prekograničnim sudskim postupcima odbačena je jer se smatralo da takva kampanja ne bi bila stvarna alternativa regulatornom djelovanju i da bi se u svakom slučaju mogla provesti u okviru osnovnog scenarija. Opcija elektroničke razmjene informacija i podataka putem centraliziranog sustava EU-a nije se smatrala primjerenom jer ju je bilo teško opravdati sa stajališta proporcionalnosti i supsidijarnosti. Osim toga, sve informacije, podaci i dokumenti bili bi pohranjeni u infrastrukturi Komisije ili infrastrukturi subjekta koji upravlja sustavom (npr. eu-LISA), a oni ne bi bili stranka u prekograničnim razmjenama. Centralizirani sustav predstavljao bi i jedinstvenu točku kvara jer bi svi podaci bili pohranjeni na jednome mjestu, što ne bi bio slučaj s decentraliziranim sustavom u kojem podatke pohranjuje svaka država članica pojedinačno.

U osnovnom scenariju u odnosu na koji su procijenjene dvije glavne opcije nisu predviđene nikakve mjere za poticanje digitalizacije prekogranične pravosudne suradnje i upotrebe digitalnih alata za poboljšanje pristupa pravosuđu. Stoga bi upotreba elektroničke komunikacije među nadležnim tijelima i dalje bila dobrovoljna. Upotreba elektroničkih potpisa/pečata i odgovornosti povezane sa zaštitom podataka i dalje bi bile fragmentirane. Stoga su s obzirom na navedene ciljeve Prijedloga razmatrane dvije opcije: donošenje preporuke Komisije (nezakonodavna opcija) ili donošenje pravnog akta, uredbe (zakonodavna opcija).

Zakonodavna opcija iziskivala bi kombinaciju uredbe s horizontalnim odredbama i izmjena postojećih uredbi kako bi se osigurala dosljednost te direktive s izmjenama postojećih direktiva i okvirnih odluka.

²³ Glavni informatički alat koji je dosad razvijen na razini EU-a kao jedinstveno sučelje za pristup informacijama i uslugama u području pravosuđa.

Nezakonodavna opcija uključivala bi djelovanje za poticanje država članica na upotrebu sustava e-CODEX za digitalnu prekograničnu komunikaciju i pristup pravosuđu. Preporukom Komisije moglo bi se potaknuti države članice da slijede usklađeni pristup upotrebi elektroničkih komunikacija, uključujući videokonferencije, elektroničke dokumente, elektroničke pečate i potpise. S obzirom na dobrovoljnu prirodu tog pristupa države članice mogle bi slobodno razvijati vlastite digitalne alate. Takvo bi djelovanje moglo biti tehnički i operativno izvedivo. Troškovna učinkovitost ovisila bi o pristupu pojedinačne države članice digitalizaciji te o potrebama i resursima država članica. Međutim, kad je riječ o mjeri u kojoj se opcijom ispunjavaju ciljevi Prijedloga, preporukom se ne bi zajamčila stvarna primjena digitalnih alata za komunikaciju, interoperabilnost digitalnog kanala, prihvaćanje elektroničkih dokumenata kao ni zajednički standardi za upotrebu i priznavanje usluga povjerenja.

U okviru zakonodavne opcije donijet će se zakonodavne mjere (uredba i direktiva). Uredba će uključivati pravila o uspostavi sigurnog elektroničkog kanala koji se temelji na sustavu e-CODEX (za koji je u procjeni učinka Komisijina Prijedloga uredbe o sustavu e-CODEX utvrđeno da je riječ o najprikladnijem tehničkom rješenju). Taj kanal, koji je zapravo decentralizirani IT sustav, upotrebljavat će se za komunikaciju i razmjenu informacija, podataka i dokumenata između sudova i nadležnih tijela te, prema potrebi, s agencijama za pravosuđe i unutarnje poslove i tijelima EU-a. Uvest će se pravila kojima se podupire komunikacija između pojedinaca i pravnih subjekata te sudova i nadležnih tijela država članica, uključujući pravila o upotrebi videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu. Utvrdit će se odgovornosti voditeljâ obrade podataka i izvršiteljâ obrade podataka. Ta se opcija temelji na pretpostavci da će IT sustavi za razmjenu europskih istražnih naloga (EIN-ovi) i dostavu pismena/izvođenje dokaza, kako ih je razvila Komisija, biti prošireni na svu prekograničnu pravosudnu komunikaciju koja je uređena instrumentima EU-a za pravosudnu suradnju. Države članice moći će povezati svoj nacionalni IT sustav s decentraliziranom mrežom ili upotrebljavati besplatno softversko rješenje koje je razvila Komisija. Time će se omogućiti izravna komunikacija između sudova i/ili nadležnih tijela koji sudjeluju u postupcima u okviru instrumenata EU-a u prekograničnoj pravosudnoj suradnji u građanskim, trgovačkim ili kaznenim stvarima. U okviru zakonodavne opcije razmatrane su tri podopcije: a) obvezna ili dobrovoljna upotreba digitalnog kanala, b) obvezno ili dobrovoljno prihvaćanje elektroničke komunikacije u pogledu fizičkih i pravnih osoba i c) regulatorni ili neregulatorni pristup upotrebi i priznavanju usluga povjerenja. Direktivom će se izmijeniti postojeće okvirne odluke i direktive kako bi ih se uskladilo s pravilima iz uredbe.

Nakon usporedbe opcija politike i podopcija te njihove procjene u odnosu na ciljeve Prijedloga odabrana je zakonodavna opcija kao najpoželjnija. Ta će opcija upotrebu digitalne komunikacije učiniti obveznom (uz opravdane iznimke) za komunikaciju između sudova i nadležnih tijela (te između njih i agencija i tijela EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove). Obvezat će sudove i nadležna tijela i na prihvaćanje elektroničke komunikacije fizičkih i pravnih osoba te će poslužiti kao pravna osnova za upotrebu videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u usmenim raspravama u prekograničnim predmetima te za upotrebu i priznavanje usluga povjerenja.

Iako će sudovi i nadležna tijela morati prihvaćati elektroničku komunikaciju fizičkih i pravnih osoba, upotreba digitalnog kanala bit će dobrovoljna za fizičke i pravne osobe. Ako to žele, moći će upotrebljavati tradicionalna sredstva komunikacije, uključujući sredstva u papirnatom obliku.

Može se očekivati da će upotreba digitalnog kanala pozitivno utjecati na okoliš jer će se upotrebljavati manje papira i manje slati pošta. Navedeni utjecaji na okoliš uglavnom se odnose na uvođenje elektroničkih sredstava komunikacije i vjerojatan porast upotrebe videokonferencija i komunikacije na daljinu umjesto rasprava uživo. Iako se može pretpostaviti da će se tijekom proizvodnje i rada opreme trošiti energija, ukupni utjecaj na okoliš bit će pozitivan.

Kad je riječ o gospodarskom učinku, zbog obveze uspostave digitalnog kanala države članice morale bi uložiti nova sredstva u razvoj potrebne infrastrukture za interakciju sa sustavom e-CODEX. Raspon ulaganja ovisio bi o njihovom trenutnom stupnju digitalizacije, njihovoj razini uključenosti u projekt e-CODEX, usklađenosti s postojećim rješenjima i opsegu elektroničkih prijenosa u okviru nacionalnog prava. No dugoročno bi se digitalizacijom pravosuđa znatno smanjili troškovi nacionalnih pravosudnih sustava u prekograničnim postupcima. To bi pozitivno utjecalo i na proces digitalizacije na nacionalnoj razini.

Uvođenje digitalnih sredstava za poboljšanje pristupa pravosuđu u prekograničnim predmetima u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima utjecat će na pojedince i poduzeća, uključujući MSP-ove. Mogućnost prijave tražbina i digitalne komunikacije sa sudovima i nadležnim tijelima te mogućnost sudjelovanja u usmenim raspravama putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu olakšat će pristup pravosuđu u prekograničnim postupcima. Naime, pojedinci će biti fleksibilniji u pokretanju postupaka pred sudovima i sudjelovanju u raspravama koje se održavaju u drugoj državi članici. Poduzeća, uključujući MSP-ove, imat će koristi i od poboljšanog pristupa pravosuđu i učinkovitije zaštite pravâ, za što se očekuje da će pozitivno utjecati na prekograničnu trgovinu i potaknuti je.

Niži troškovi postupaka imat će neizravan učinak jer će se poboljšati konkurentnost poduzeća, uključujući MSP-ove. Prosječna ukupna godišnja ušteda na razini EU-a procjenjuje se na 23 372 900 EUR na poštanskim troškovima i 2 216 160 EUR na troškovima papira, što ukupno iznosi 25 589 060 EUR. Fizičke i pravne osobe uštedjet će 4 098 600 EUR na poštanskim troškovima i 388 800 EUR na troškovima papira.

Skraćivanjem vremena za komunikaciju fizičke i pravne osobe godišnje će na razini EU-a potrošiti u prosjeku 2 700 000 dana manje na poštansku dostavu. Prosječno vrijeme za poštansku dostavu smanjit će se na nulu, čime će se ukupno trajanje postupaka godišnje smanjiti za 15 389 999 dana. Ne bi bilo dodatnih troškova za fizičke i pravne osobe ni MSP-ove za upotrebu digitalnog kanala za komunikaciju u određenom pravnom postupku. Trebali bi im samo računalo i internetska veza. Digitalizacija komunikacije između sudova i nadležnih tijela smanjit će administrativno opterećenje. U procjeni učinka zaključeno je da će se na razini suda/nadležnog tijela potrošiti 874 čovjek-godina manje na postupak obrade.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Cilj je ovog Prijedloga primjena moderne digitalne tehnologije u pristupu pravosuđu i pravosudnoj suradnji u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim predmetima. Očekivani je rezultat brža, jeftinija, sigurnija i pouzdanija komunikacija među nadležnim tijelima te s fizičkim i pravnim osobama.

Sve fizičke i pravne osobe moći će digitalno komunicirati sa sudovima i nadležnim tijelima te sudjelovati u usmenim raspravama putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu. Fizičke i pravne osobe i dalje će moći komunicirati u papirnatom obliku. Nisu predviđeni posebni troškovi za poduzeća za upotrebu digitalne komunikacije jer im trebaju samo računalo i pristup internetu. Poduzeća će imati koristi od poboljšanog

pristupa pravosuđu i učinkovitije zaštite pravâ te se očekuje da će se time potaknuti prekogranična trgovina. Slično tome, očekuje se da će MSP-ovi uključeni u prekogranične transakcije imati izravne koristi od poboljšanog pristupa pravosuđu te nižih troškova i kraćih postupaka u prekograničnom ostvarenju svojih prava. To bi usto moglo potaknuti MSP-ove da obavljaju više prekograničnih transakcija u EU-u. Niži troškovi postupaka neizravno će utjecati na MSP-ove poboljšanjem njihove konkurentnosti.

Mogućnost da građani prijavljuju tražbine i digitalno komuniciraju sa sudovima i nadležnim tijelima te sudjeluju u usmenim raspravama putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu poboljšat će pristup pravosuđu u prekograničnim postupcima nakon njihove digitalizacije. Takvi digitalni alati neće podrazumijevati znatne troškove ni ulaganja za građane. Trebali bi imati računalo i pristup internetu. Kako se ne bi zakinulo građane bez digitalnih vještina, one koji žive u udaljenim područjima ili koji zbog svojih osobnih okolnosti ne mogu ostvariti neometan pristup digitalnim alatima, zadržat će se mogućnost komunikacije u papirnatom obliku.

- **Temeljna prava**

Upotreba digitalnog kanala za komunikaciju između sudova i nadležnih tijela država članica pridonijet će prevladavanju kašnjenja, smanjenju administrativnog opterećenja te olakšavanju i ubrzanju razmjene informacija među tim tijelima. Posljedično će se smanjiti ukupno vrijeme obrade predmeta i troškovi postupka.

Mogućnost da pojedinci i pravni subjekti prijavljuju tražbine i digitalno komuniciraju sa sudovima i nadležnim tijelima te sudjeluju u usmenim raspravama putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu poboljšat će pristup pravosuđu u prekograničnim postupcima nakon njihove digitalizacije. Da bi se u obzir uzele potrebe skupina u nepovoljnom položaju i ranjivih osoba, komunikacija u papirnatom obliku i dalje će biti moguća.

Prijedlogom će se uspostaviti decentralizirani IT sustav za razmjenu između sudova i nadležnih tijela te između tih subjekata i fizičkih ili pravnih osoba. Budući da je sustav decentraliziran, subjekt kojem je povjereno operativno upravljanje komponentama sustava neće pohranjivati niti obrađivati podatke. Ovisno o tome upravlja li pristupnom točkom sustava institucija, tijelo ili agencija EU-a ili na nacionalnoj razini te ovisno o tome koja nacionalna tijela obrađuju osobne podatke i u koje svrhe, primjenjivat će se Uredba (EU) 2018/1725²⁴, Opća uredba o zaštiti podataka²⁵ ili Direktiva (EU) 2016/680²⁶.

²⁴ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.–98.).

²⁵ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.–88.).

²⁶ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.–131.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Da bi se uredba provela, morat će se uspostaviti i održavati decentralizirani IT sustav. Taj sustav čini mreža nacionalnih IT sustava i interoperabilnih pristupnih točaka za koje su odgovorne i kojima upravljaju pojedinačne države članice, institucije, agencije ili tijela Unije, koja omogućuje sigurnu i pouzdanu prekograničnu razmjenu informacija. Ako države članice još nisu razvile odgovarajuće nacionalne IT sustave, Komisija će izraditi referentni implementacijski softver koji države članice mogu upotrebljavati umjesto da razviju vlastiti sustav. Referentni implementacijski softver razvit će se na temelju sustava eEDES i IT sustava za dostavu pismena/izvođenje dokaza. Ti elektronički sustavi, u kojima se već primjenjuje višefunkcionalni pristup, mogli bi se nadograditi, čime bi se izbjegli nepotrebni troškovi.

Troškovi ulaganja i operativni troškovi za te sustave, uključujući izmjenu europskog portala e-pravosuđe kako bi se omogućila interakcija između fizičkih i pravnih osoba te sudova i nadležnih tijela u prekograničnim postupcima, navedeni su u Prilogu 9. procjeni učinka²⁷.

Program Digitalna Europa²⁸ najprikladniji je instrument financiranja kojim bi se mogli poduprijeti razvoj i održavanje decentraliziranog IT sustava i uspostava europske elektroničke pristupne točke na europskom portalu e-pravosuđe. Opći ciljevi inicijative koji se odnose na podupiranje digitalne transformacije područjâ od javnog interesa izravno obuhvaćaju i ciljeve tog programa koji se odnose na omogućivanje neometane i sigurne prekogranične elektroničke komunikacije unutar pravosudnog sustava te između pravosudnog sustava i drugih nadležnih tijela u području građanskog i kaznenog pravosuđa te na poboljšanje pristupa pravosuđu.

Troškovi za države članice bit će prilično ograničeni: ukupno 8 100 000 EUR godišnje, tj. 300 000 EUR godišnje po državi članici. U prve dvije godine trošak instalacije iznosit će 100 000 EUR godišnje po državi članici. To uključuje troškove opreme i ljudskih resursa potrebnih za njezinu konfiguraciju. Preostalih 200 000 EUR potrebno je za pružanje podrške sve većem broju korisnika. Od treće godine nema troškova hardvera i instalacije, već postoje samo troškovi povezani s podrškom za korisnike i održavanjem sustava. Procjenjuje se da će iznositi 300 000 EUR godišnje. Sustav e-CODEX rješenje je otvorenog koda koje bi se moglo besplatno upotrebljavati. Iako se od država članica očekuje da te troškove podmire iz svojih nacionalnih proračuna, ipak se mogu prijaviti za financijsku potporu EU-a u okviru odgovarajućih programa financiranja, kao što su program Pravosuđe i instrumenti kohezijske politike. Trebalo bi naglasiti i da neke države članice već upotrebljavaju pilot-verziju sustava e-CODEX koju mogu ponovno iskoristiti i nadograditi u novoutvrđene svrhe.

Sudovi i nadležna tijela, koji nisu opremljeni videokonferencijskom opremom, morat će uložiti u kupnju te opreme ako namjeravaju iskoristiti mogućnost organizacije rasprava na daljinu.

²⁷ SWD(2021) 392.

²⁸ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.–34.).

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Za potrebe ove Uredbe decentralizirani IT sustav dodatno će se razvijati provedbenim aktima koje donosi Komisija. Provedbenim aktima utvrdit će se:

- tehničke specifikacije kojima se određuju načini komunikacije elektroničkim sredstvima za potrebe decentraliziranog IT sustava,
- tehničke specifikacije komunikacijskih protokola,
- ciljevi informacijske sigurnosti i relevantne tehničke mjere kojima se osiguravaju minimalni standardi informacijske sigurnosti i visoka razina kibersigurnosti za obradu i prijenos informacija u okviru decentraliziranog IT sustava,
- minimalni ciljevi dostupnosti i mogući povezani tehnički zahtjevi za usluge koje pruža decentralizirani IT sustav.

Na europskom portalu e-pravosuđe izmjenom već razvijenog rješenja e-CODEX za podnošenje zahtjeva za sporove male vrijednosti uspostaviti će se europska elektronička pristupna točka.

Predviđen je sustav za praćenje predloženog pravnog instrumenta, uključujući sveobuhvatan skup kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja te jasan i strukturiran postupak izvješćivanja. Svrha je mehanizama praćenja utvrditi provodi li se instrument učinkovito u državama članicama i uspijevaju li se njime postići njegovi posebni ciljevi.

Svakih pet godina provodi se cjelovita evaluacija radi procjene učinaka i kontekstualnih pitanja. Ako se upotrebljava elektronička komunikacija, praćenje će se olakšati automatskim prikupljanjem podataka i upotrebom izvještajnih značajki decentraliziranog IT sustava. Za podatke koji se ne prikupljaju automatski uspostaviti će se uzorak za praćenje koji će obuhvaćati najmanje jedan sud ili nadležno tijelo koje će imenovati svaka država članica.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Člankom 1. utvrđuju se predmet i područje primjene uredbe. Uredbom se utvrđuje pravni okvir za elektroničku komunikaciju u kontekstu postupaka prekogranične pravosudne suradnje u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te pristupa pravosuđu u građanskim i trgovačkim stvarima s prekograničnim implikacijama kako je uređeno aktima EU-a o pravosudnoj suradnji u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. Ti su pravni akti navedeni u dvama prilogima uredbi: Prilog I. obuhvaća pravne akte u građanskim i trgovačkim stvarima, a Prilog II. pravne akte u kaznenim stvarima.

Uredbom se utvrđuju i pravila o upotrebi i priznavanju elektroničkih usluga povjerenja, pravnim učincima elektroničkih dokumenata, upotrebi videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu za saslušanje osoba u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. No uredba se ne primjenjuje na izvođenje dokaza u građanskim i trgovačkim stvarima, koje je uređeno zasebnim pravnim aktom i za koje već postoje slične odredbe o digitalizaciji. Uredbom se ne utvrđuju novi postupci i ona se primjenjuje samo na elektroničku komunikaciju u kontekstu postupaka prekogranične pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima.

U **članku 2.** definirani su pojmovi koji se upotrebljavaju u uredbi.

U **članku 3.** utvrđuje se da se elektronička komunikacija između sudova i nadležnih tijela odvija putem sigurnog i pouzdanog decentraliziranog IT sustava. Taj se sustav sastoji od IT sustava i interoperabilnih pristupnih točaka za koje su odgovorne i kojima upravljaju pojedinačne države članice, agencije za pravosuđe i unutarnje poslove i tijela EU-a te omogućuje interoperabilnu prekograničnu razmjenu među odgovarajućim tijelima država članica. Upotreba sustava obvezna je osim u slučaju poremećaja u radu sustava ili u drugim posebnim okolnostima.

Člankom 4. uspostavlja se europska elektronička pristupna točka na europskom portalu e-pravosuđe. Ta europska elektronička pristupna točka dio je decentraliziranog IT sustava i fizičke i pravne osobe mogu je upotrebljavati za elektroničku komunikaciju sa sudovima i nadležnim tijelima u građanskim i trgovačkim stvarima s prekograničnim implikacijama.

Člankom 5. od sudova i nadležnih tijela država članica zahtijeva se da u sudskim postupcima prihvaćaju elektroničku komunikaciju fizičkih i pravnih osoba, ali se fizičkim i pravnim osobama prepušta odluka o tome žele li upotrijebiti elektronička sredstva komunikacije. Njime se predviđaju neki digitalni kanali komunikacije, posebno europska elektronička pristupna točka i postojeći nacionalni IT portali, ako su ih države članice razvile za potrebe sudjelovanja u sudskim postupcima.

Člankom 6. od nadležnih tijela zahtijeva se da prihvaćaju elektroničku komunikaciju fizičkih i pravnih osoba, čime se elektronički podnesci izjednačavaju s onima u papirnatom obliku.

Člankom 7. utvrđuju se pravna osnova i uvjeti za upotrebu videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u prekograničnim građanskim i trgovačkim postupcima na temelju pravnih akata iz Priloga I. te u građanskim i trgovačkim stvarima kad se jedna stranka nalazi u drugoj državi članici. Upućuje se na nacionalno pravo države članice koja provodi videokonferenciju. Utvrđuju se dodatna pravila o saslušanju djece putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu.

U **članku 8.** utvrđuju se pravna osnova i uvjeti za upotrebu videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u kaznenim stvarima. Utvrđuju se dodatna pravila o saslušanju osumnjičenika, optuženika ili osuđenika i saslušanju djece putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu.

U **članku 9.** utvrđuju se pravila o upotrebi usluga povjerenja (elektronički potpisi i pečati) u elektroničkoj komunikaciji uređenoj uredbom tako što se upućuje na Uredbu e-IDAS.

U **članku 10.** zahtijeva se da se elektroničkim dokumentima ne uskraćuju pravni učinci samo na temelju toga što su u elektroničkom obliku.

U **članku 11.** utvrđuje se pravna osnova za elektroničko plaćanje naknada, među ostalim putem europskog portala e-pravosuđe.

U **članku 12.** utvrđuje se okvir na temelju kojeg Komisija donosi provedbene akte.

Člankom 13. Komisija se ovlašćuje za izradu, održavanje i razvoj referentnog implementacijskog softvera.

U **članku 14.** utvrđuje se tko snosi troškove za razne zadaće razvoja IT-a.

U *članku 15.* utvrđuju se pravila o zaštiti osobnih podataka koji se razmjenjuju digitalnim sredstvima.

U *člancima od 16. do 18.* utvrđuju se postupovna pravila, kao što su pravila koja se primjenjuju na postupak odbora, pravna osnova na temelju koje Komisija prikuplja i upotrebljava podatke za evaluaciju učinkovitosti uredbe.

Člancima od 19. do 22. uvode se izmjene uredaba u građanskim i trgovačkim stvarima navedenih u Prilogu I. kako bi se uključilo upućivanje na digitalna sredstva komunikacije utvrđena uredbom i izbjegle nejasnoće u pogledu komunikacijskih sredstava koja će se upotrebljavati u okviru postojećih pravnih akata.

Člankom 23. uvode se izmjene jedne uredbe u kaznenim stvarima kako bi se uključilo upućivanje na digitalna sredstva komunikacije utvrđena uredbom i izbjegle nejasnoće u pogledu komunikacijskih sredstava koja će se upotrebljavati u okviru postojećih pravnih akata.

Člankom 24. utvrđuje se prijelazno razdoblje.

U *članku 25.* navodi se da uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*. U njemu se utvrđuje i datum od kojeg će se uredba početi primjenjivati.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81. stavak 2. točke (e) i (f) te članak 82. stavak 1. točku (d),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Komisija je u svojoj Komunikaciji o digitalizaciji pravosuđa u EU-u¹ od 2. prosinca 2020. utvrdila potrebu za modernizacijom zakonodavnog okvira za prekogranične postupke Unije u građanskom, trgovačkom i kaznenom pravu, u skladu s načelom „digitalizacija kao standard”, uz osiguravanje svih potrebnih zaštitnih mjera kako bi se izbjegla socijalna isključenost.
- (2) Olakšavanje pristupa pravosuđu za fizičke i pravne osobe te olakšavanje pravosudne suradnje među državama članicama među glavnim su ciljevima područja slobode, sigurnosti i pravde utvrđenog u glavi V. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (3) Radi poboljšanja pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu pravne akte Unije koji omogućuju komunikaciju među nadležnim tijelima, uključujući agencije i tijela Unije, te između nadležnih tijela i fizičkih i pravnih osoba trebalo bi dopuniti uvjetima za provedbu takve komunikacije digitalnim sredstvima.
- (4) Ovom se Uredbom nastoji poboljšati učinkovitost i brzina sudskih postupaka te olakšati pristup pravosuđu digitalizacijom postojećih kanala komunikacije, što bi trebalo dovesti do uštede troškova i vremena, smanjenja administrativnog opterećenja i poboljšane otpornosti u slučajevima više sile za sva tijela uključena u prekograničnu pravosudnu suradnju. Upotreba digitalnih kanala za komunikaciju među nadležnim tijelima trebala bi smanjiti odgode u obradi predmeta, što bi trebalo koristiti pojedincima i pravnim subjektima. To je osobito važno u području prekograničnih kaznenih postupaka u kontekstu Unijine borbe protiv kriminala. U tom smislu, ali i u

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija. Digitalizacija pravosuđa u Europskoj uniji. Paket mogućih instrumenata, COM(2020) 710 final.

pregledu zaštite prava uključenih osoba i zaštite njihove privatnosti i osobnih podataka, visoka razina sigurnosti koju mogu omogućiti digitalni kanali za komunikaciju predstavlja korak naprijed.

- (5) Važno je razviti odgovarajuće kanale kako bi se osigurala učinkovita digitalna suradnja među pravosudnim sustavima. Dakle, neophodno je na razini Unije uspostaviti instrument informacijske tehnologije kojim se omogućuje brza, izravna, interoperabilna, pouzdana i sigurna prekogranična elektronička razmjena podataka povezanih s predmetima među nadležnim tijelima.
- (6) Postoje alati osmišljeni za digitalnu razmjenu podataka povezanih s predmetima, i to bez zamjene postojećih IT sustava koji su već uspostavljeni u državama članicama i potrebe za skupim preinakama tih sustava. Sustav za komunikaciju u okviru e-pravosuđa s pomoću internetske razmjene podataka (e-CODEX) najvažniji je alat koji je dosad razvijen u tu svrhu.
- (7) Uspostavljanje digitalnih kanala za prekograničnu komunikaciju trebalo bi izravno pridonijeti unapređenju pristupa pravosuđu tako što će se fizičkim i pravnim osobama omogućiti da traže zaštitu svojih prava i postavljaju svoje odštetne zahtjeve, pokreću postupke, razmjenjuju podatke povezane s predmetima u digitalnom obliku s pravosudnim ili drugim nadležnim tijelima u postupcima koji su obuhvaćeni područjem primjene prava Unije u građanskim i trgovačkim stvarima.
- (8) Ova Uredba trebala bi obuhvatiti i digitalizaciju pisane komunikacije u predmetima s prekograničnim implikacijama koji su obuhvaćeni područjem primjene pravnih akata Unije u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. Ti bi akti trebali biti navedeni u prilogima Uredbi. Uredba bi trebala obuhvaćati i pisanu komunikaciju između nadležnih tijela i agencija i tijela Unije, kao što je Eurojust, ako je predviđena pravnim aktima iz Priloga II. Pritom je na temelju pravnih akata iz Priloga I. i Priloga II. Uredbi potrebno odrediti može li se smatrati da predmet ima prekogranične implikacije. Uredba se ne bi trebala primjenjivati ako je u instrumentima iz Priloga I. i Priloga II. Uredbi izričito navedeno da bi postupak komunikacije među nadležnim tijelima trebao biti uređen nacionalnim pravom.
- (9) Uredba se ne bi trebala primjenjivati na dostavu pismena u skladu s Uredbom (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća² i Uredbom (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća³ ni na izvođenje dokaza u skladu s Uredbom (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ i Uredbom Vijeća (EZ) br. 1206/2001⁵, kojima su već utvrđena pravila o digitalizaciji pravosudne suradnje za ta područja.

² Uredba (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (SL L 405, 2.12.2020., str. 40.).

³ Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10.12.2007., str. 79.).

⁴ Uredba (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (SL L 405, 2.12.2020., str. 1.).

⁵ Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27.6.2001., str. 1.).

- (10) Da bi se među državama članicama osigurala sigurna, brza, interoperabilna, povjerljiva i pouzdana komunikacija za potrebe prekograničnih sudskih postupaka u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima, trebalo bi upotrebljavati svu primjerenu modernu komunikacijsku tehnologiju, pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti u pogledu cjelovitosti i pouzdanosti primljenog dokumenta te identifikacije sudionika u komunikaciji. Stoga se treba upotrebljavati siguran i pouzdan decentralizirani IT sustav. U skladu s tim potrebno je uspostaviti takav IT sustav za razmjenu podataka u prekograničnim sudskim postupcima. Decentraliziranost tog IT sustava omogućivala bi isključivo razmjenu podataka jedne države članice s drugom, bez uključivanja ijedne institucije Unije u sadržaj te razmjene.
- (11) Decentralizirani IT sustav trebao bi se sastojati od pozadinskih sustava država članica i agencija i tijela Unije te interoperabilnih pristupnih točaka kojima su oni međusobno povezani. Pristupne točke decentraliziranog IT sustava trebale bi se temeljiti na sustavu e-CODEX.
- (12) Za potrebe ove Uredbe države članice trebale bi umjesto nacionalnog IT sustava moći upotrebljavati softver koji je razvila Komisija (referentni implementacijski softver). Komisija bi trebala biti odgovorna za izradu, održavanje i razvoj tog referentnog implementacijskog softvera u skladu s načelima tehničke i integrirane zaštite podataka. Komisija bi trebala osmisliti, razviti i održavati referentni implementacijski softver u skladu sa zahtjevima i načelima za zaštitu podataka utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ i Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁷, a osobito s načelima tehničke i integrirane zaštite podataka te uz visoku razinu kibersigurnosti. Referentni implementacijski softver također bi trebao sadržavati odgovarajuće tehničke mjere i omogućiti organizacijske mjere nužne za osiguravanje razine sigurnosti i interoperabilnosti primjerene za razmjenu informacija u kontekstu prekograničnih sudskih postupaka.
- (13) Da bi se podnositeljima zahtjeva pružila brza, sigurna i učinkovita pomoć, pisana komunikacija među nadležnim tijelima kao što su sudovi i središnja tijela osnovana Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009⁸ i Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111⁹ u pravilu bi se trebala odvijati putem decentraliziranog IT sustava. U iznimnim se slučajevima mogu upotrebljavati druga sredstva komunikacije ako se utvrdi da su primjerenija za osiguravanje fleksibilnosti. Međutim, decentralizirani IT sustav uvijek bi trebalo smatrati najprimjerenijim sredstvom za razmjenu obrazaca među nadležnim tijelima osnovanima pravnim aktima iz Priloga I. i Priloga II. Uredbi.

⁶ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁷ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁸ Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL L 7, 10.1.2009., str. 1.–79.).

⁹ Uredba Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (SL L 178, 2.7.2019., str. 1.).

- (14) Prijenos putem decentraliziranog IT sustava mogao bi biti onemogućen zbog poremećaja u radu sustava ili ako je predmet slanja takav da je slanje digitalnim sredstvima nepraktično, na primjer ako se prenosi fizički/materijalni dokaz. Ako se decentralizirani IT sustav ne upotrebljava, komunikacija bi se trebala provoditi najprikladnijim alternativnim sredstvima. Takva bi alternativna sredstva trebala podrazumijevati, među ostalim, da se slanje obavlja što brže i na siguran način putem drugih sigurnih elektroničkih sredstava ili poštom.
- (15) Radi fleksibilnosti pravosudne suradnje druga sredstva komunikacije mogla bi biti primjerenija u određenim prekograničnim sudskim postupcima. Ona mogu biti posebno primjerena za izravnu komunikaciju među sudovima u skladu s Uredbom (EU) 2019/1111 i Uredbom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰, kao i za izravnu komunikaciju među nadležnim tijelima u skladu s pravnim aktima Unije u kaznenim stvarima. U tim se slučajevima mogu upotrebljavati manje formalna sredstva komunikacije kao što je e-pošta.
- (16) Kad je riječ o komponentama decentraliziranog IT sustava, za koje je odgovorna Unija, subjekt koji upravlja komponentama sustava trebao bi imati dovoljno resursa kako bi se osiguralo njihovo pravilno funkcioniranje.
- (17) Radi olakšavanja pristupa nadležnim tijelima za fizičke i pravne osobe ovom Uredbom trebalo bi uspostaviti pristupnu točku na razini Unije (europska elektronička pristupna točka) u okviru decentraliziranog IT sustava putem koje bi fizičke i pravne osobe trebale moći prijavljivati tražbine, pokretati zahtjeve, slati i primati informacije važne za postupak te komunicirati s nadležnim tijelima u predmetima obuhvaćenima ovom Uredbom. Europska elektronička pristupna točka trebala bi biti smještena na europskom portalu e-pravosuđe koji služi kao jedinstveno sučelje za pravosudne informacije i usluge u Uniji.
- (18) Države članice trebale bi biti odgovorne za uspostavu, održavanje i razvoj nacionalnih elektroničkih portala (nacionalni IT portali) za potrebe elektroničke komunikacije između fizičkih i pravnih osoba te odgovarajućih tijela koja su nadležna u postupcima obuhvaćenima pravnim aktima iz Priloga I.
- (19) U kontekstu komunikacije fizičkih i pravnih osoba s nadležnim tijelima u prekograničnim predmetima elektronička komunikacija trebala bi se upotrebljavati kao alternativa postojećim sredstvima komunikacije. Neovisno o tome, kako pristup pravosuđu putem digitalnih sredstava ne bi pridonio daljnjem produbljivanju digitalnog jaza, uključenim pojedincima trebala bi se prepustiti odluka o tome hoće li kao sredstvo komunikacije upotrijebiti elektroničku komunikaciju predviđenu ovom Uredbom ili druga sredstva komunikacije. To je osobito važno kako bi se u obzir uzele posebne okolnosti skupina u nepovoljnom položaju i ranjivih osoba, kao što su djeca ili starije osobe, a koje možda nemaju potrebna tehnička sredstva ili digitalne vještine da pristupe digitalnim uslugama.
- (20) Da bi se poboljšala prekogranična elektronička komunikacija i slanje dokumenata putem decentraliziranog IT sustava, europske elektroničke pristupne točke i nacionalnih IT portala, ako su dostupni, tim se dokumentima ne bi smio uskratiti

¹⁰ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL L 141, 5.6.2015., str. 19.).

pravni učinak niti bi se za njih smjelo smatrati da su nedopušteni u postupku samo na temelju toga što su u elektroničkom obliku. Međutim, tim načelom ne bi se trebalo dovoditi u pitanje procjenu pravnih učinaka ili dopuštenost takvih dokumenata koji mogu biti dokaz u skladu s nacionalnim pravom. Njime se ne bi trebalo dovoditi u pitanje ni nacionalno pravo u pogledu konverzije dokumenata.

- (21) Da bi se olakšale usmene rasprave u postupcima u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima s prekograničnim implikacijama, ovom Uredbom trebala bi se predvidjeti neobvezna upotreba videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu kako bi stranke mogle sudjelovati u takvim raspravama. Postupak za primjenu i održavanje rasprava putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu trebao bi biti uređen pravom države članice koja provodi videokonferenciju. Održavanje rasprava putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu ne bi se smjelo odbiti samo na temelju nepostojanja nacionalnih pravila kojima se uređuje upotreba tehnologije za komunikaciju na daljinu. U takvim bi se slučajevima trebala *mutatis mutandis* primjenjivati najprimjerenija pravila dostupna u okviru nacionalnog prava, kao što su pravila za izvođenje dokaza.
- (22) Ova Uredba ne bi se trebala primjenjivati na upotrebu videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u građanskim, trgovačkim i kaznenim postupcima u kojima je takva upotreba već predviđena u pravnim aktima iz Priloga I. i Priloga II.
- (23) Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ uspostavlja se zajednički regulatorni okvir Unije za priznavanje sredstava elektroničke identifikacije i elektroničkih usluga povjerenja (elektronički potpisi, elektronički pečati, vremenski žigovi, usluge elektroničke dostave i autentikacija mrežnih stranica) koji su u pravnom smislu preko granica jednako priznati kao i njihovi fizički ekvivalenti. Stoga bi ova Uredba trebala primjenjivati usluge povjerenja e-IDAS-a za potrebe digitalne komunikacije.
- (24) Kako bi se olakšalo plaćanje naknada u predmetima s prekograničnim implikacijama koji su obuhvaćeni područjem primjene pravnih akata EU-a u građanskim i trgovačkim stvarima, elektroničku naplatu naknada trebalo bi u internetskom okruženju biti moguće izvršiti načinima plaćanja koji su široko dostupni u Uniji, kao što su kreditne kartice, debitne kartice, elektroničke listice i bankovni prijenosi.
- (25) Kako bi se u potpunosti postigli ciljevi ove Uredbe i postojeći pravni akti Unije u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima uskladili s ovom Uredbom, potrebno je izmijeniti sljedeće pravne akte: Uredbu (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća¹², Uredbu (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća¹³, Uredbu (EU)

¹¹ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.–114.).

¹² Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 399, 30.12.2006., str. 1.).

¹³ Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (SL L 199, 31.7.2007., str. 1.).

br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴, Uredbu (EU) 2015/848 i Uredbu (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵. Tim se izmjenama želi osigurati da se komunikacija odvija u skladu s pravilima i načelima utvrđenima u ovoj Uredbi. Izmjene direktiva i okvirnih odluka u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima donose se u Direktivi Europskog parlamenta i Vijeća .../... [Direktiva o izmjeni]*.

- (26) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016. o boljoj izradi zakonodavstva¹⁶ Komisija bi trebala evaluirati ovu Uredbu na temelju informacija prikupljenih posebnim mehanizmima praćenja svakog pravnog akta iz priloga I. i II. ovoj Uredbi kako bi procijenila stvarne učinke ove Uredbe te ima li potrebe za daljnjim djelovanjem.
- (27) Referentni implementacijski softver koji Komisija razvije kao pozadinski sustav trebao bi programski prikupljati podatke potrebne za praćenje te bi se takvi podaci trebali dostavljati Komisiji. Ako se države članice odluče za upotrebu nacionalnog IT sustava umjesto referentnog implementacijskog softvera koji razvije Komisija, taj sustav može biti opremljen za programsko prikupljanje tih podataka i u tom slučaju te bi podatke trebalo dostavljati Komisiji.
- (28) Ako se podaci ne mogu automatski prikupljati i kako bi se smanjilo administrativno opterećenje prikupljanja podataka, svaka država članica trebala bi imenovati najmanje jedan sud ili nadležno tijelo za potrebe uspostavljanja uzorka za praćenje. Sud ili nadležno tijelo koji se tako imenuju trebali bi prikupljati i Komisiji poslati podatke o vlastitim postupcima na temelju kojih bi na razini predmetne države članice trebalo procijeniti koji su podaci nužni za evaluaciju ove Uredbe. Imenovani sud ili nadležno tijelo trebali bi biti reprezentativni za područje primjene Uredbe u mjeri u kojoj Uredba obuhvaća instrumente Unije u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima. U područjima u kojima se u smislu ove Uredbe nadležnim tijelima smatraju i tijela koja nisu sudovi ili tužitelji, kao što su javni bilježnici, utvrđen uzorak za praćenje trebao bi biti reprezentativan i za njihovu provedbu Uredbe.
- (29) Primjena ove Uredbe ne bi trebala dovoditi u pitanje postupovna prava utvrđena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima¹⁷ i pravom Unije, kao što su direktive o postupovnim pravima¹⁸, te posebno pravo na tumača, pravo na pristup odvjetniku,

¹⁴ Uredba (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 189, 27.6.2014., str. 59.).

¹⁵ Uredba (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje (SL L 303, 28.11.2018., str. 1.).

* DIREKTIVA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive Vijeća 2003/8/EZ, okvirnih odluka Vijeća 2002/465/PUP, 2002/584/PUP, 2003/577/PUP, 2005/214/PUP, 2006/783/PUP, 2008/909/PUP, 2008/947/PUP, 2009/829/PUP i 2009/948/PUP te Direktive 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu digitalizacije pravosudne suradnje.

¹⁶ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.–14.).

¹⁷ Povelja Europske unije o temeljnim pravima (SL C 326, 26.10.2012., str. 391.–407.).

¹⁸ Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL 2010 L 280/1); Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL 2012 L 142/1); Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i

pravo na pristup spisu predmeta, pravo na pravnu pomoć i pravo sudjelovanja na raspravi.

- (30) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktiva (EU) 2016/680¹⁹ Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuju se na obradu osobnih podataka koja se provodi u decentraliziranom IT sustavu. Kako bi se razjasnila odgovornost za obradu osobnih podataka koji se šalju ili primaju putem decentraliziranog IT sustava, u ovoj bi Uredbi trebalo navesti tko je voditelj obrade osobnih podataka. U tu bi se svrhu trebalo smatrati da je svaki subjekt koji šalje ili prima podatke zasebno utvrdio svrhu i sredstva obrade osobnih podataka.
- (31) Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe u pogledu uspostavljanja decentraliziranog IT sustava, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰.
- (32) S obzirom na to da države članice ne mogu samostalnim djelovanjem dostatno uskladiti digitalizaciju prekogranične pravosudne suradnje zbog razloga kao što je nepostojanje jamstva u pogledu interoperabilnosti IT sustava država članica te agencija i tijela Unije, ona se može bolje uskladiti na razini Unije jer Unija, na temelju koordiniranog djelovanja, može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (33) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (34) [U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.]

ILI

U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde,

konzularnim tijelima (SL 2013 L 294/1); Direktiva (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL 2016 L 65/1); Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičenici ili optuženici u kaznenim postupcima (SL 2016 L 132/1); Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (SL L 297, 4.11.2016.).

¹⁹ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

²⁰ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Irska je [pismom od ...] obavijestila da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Uredbe.

- (35) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća te je on dao mišljenje [...],

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuje se pravni okvir za elektroničku komunikaciju među nadležnim tijelima u postupcima pravosudne suradnje u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te za elektroničku komunikaciju između fizičkih ili pravnih osoba i nadležnih tijela u sudskim postupcima u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima.

Dodatno se utvrđuju pravila o:

- (a) upotrebi videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u svrhe koje su različite od izvođenja dokaza na temelju Uredbe (EU) 2020/1783;
 - (b) primjeni elektroničkih usluga povjerenja;
 - (c) pravnim učincima elektroničkih dokumenata;
 - (d) elektroničkom plaćanju naknada.
2. Ova Uredba primjenjuje se na:
 - (a) elektroničku komunikaciju među nadležnim tijelima u kontekstu pravnih akata iz Priloga I. i Priloga II.;
 - (b) elektroničku komunikaciju između fizičkih ili pravnih osoba i nadležnih tijela te na elektroničko plaćanje naknada u prekograničnim građanskim i trgovačkim stvarima u kontekstu pravnih akata iz Priloga I.; i
 - (c) upotrebu videokonferencije u postupcima koji su obuhvaćeni područjem primjene pravnih akata iz Priloga I. i Priloga II. ili u drugim građanskim i trgovačkim stvarima kad se jedna stranka nalazi u drugoj državi članici.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „nadležna tijela” znači sudovi, javni tužitelji, agencije i tijela Unije te druga tijela koja sudjeluju u postupcima pravosudne suradnje u skladu s odredbama pravnih akata iz Priloga I. i Priloga II.;
- (2) „elektronička komunikacija” znači digitalna razmjena informacija putem interneta ili druge elektroničke komunikacijske mreže;
- (3) „elektronički dokument” znači dokument koji se šalje u okviru elektroničke komunikacije, uključujući skenirane papirnate dokumente;

- (4) „decentralizirani IT sustav” znači mreža IT sustava i interoperabilnih pristupnih točaka koji djeluju u okviru pojedinačne odgovornosti i upravljanja svake države članice, agencije ili tijela Unije, koja omogućuje sigurnu i pouzdanu prekograničnu razmjenu informacija;
- (5) „europska elektronička pristupna točka” znači interoperabilna pristupna točka u kontekstu decentraliziranog IT sustava kojoj mogu pristupiti fizičke i pravne osobe u cijeloj Uniji;
- (6) „naknade” znači plaćanja koja naplaćuju nadležna tijela u kontekstu postupaka na temelju pravnih akata iz Priloga I.

POGLAVLJE II.

KOMUNIKACIJA MEĐU NADLEŽNIM TIJELIMA

Članak 3.

Sredstva komunikacije među nadležnim tijelima

1. Pisana komunikacija među nadležnim tijelima u slučajevima koji su obuhvaćeni područjem primjene pravnih akata iz Priloga I. i Priloga II., uključujući razmjenu obrazaca utvrđenih tim aktima, provodi se putem sigurnog i pouzdanog decentraliziranog IT sustava.
2. Ako elektronička komunikacija u skladu sa stavkom 1. nije moguća zbog poremećaja u radu decentraliziranog IT sustava, prirode materijala koji se šalju ili iznimnih okolnosti, slanje se izvršava najbržim i najprikladnijim alternativnim sredstvom, uzimajući u obzir potrebu za osiguravanjem sigurne i pouzdane razmjene informacija.
3. Ako upotreba decentraliziranog IT sustava nije prikladna uzmu li se u obzir posebne okolnosti predmetne komunikacije, može se upotrijebiti bilo koje drugo sredstvo komunikacije.
4. Stavak 3. ovog članka ne primjenjuje se na razmjenu obrazaca utvrđenih instrumentima iz Priloga I. i Priloga II.

POGLAVLJE III.

KOMUNIKACIJA IZMEĐU FIZIČKIH ILI PRAVNIH OSOBA I NADLEŽNIH TIJELA U GRAĐANSKIM I TRGOVAČKIM STVARIMA

Članak 4.

Uspostava europske elektroničke pristupne točke

1. Europska elektronička pristupna točka uspostavlja se na europskom portalu e-pravosuđe kako bi se upotrebljavala za elektroničku komunikaciju između fizičkih ili pravnih osoba i nadležnih tijela u slučajevima koji su obuhvaćeni područjem primjene pravnih akata iz Priloga I.

2. Komisija je odgovorna za tehničko upravljanje elektroničkom pristupnom točkom, njezin razvoj, održavanje i sigurnost te podršku za nju.
3. Europska elektronička pristupna točka omogućuje fizičkim i pravnim osobama da prijavljuju tražbine, pokreću zahtjeve, šalju i primaju informacije važne za postupak te komuniciraju s nadležnim tijelima.

Članak 5.

Sredstva komunikacije između fizičkih ili pravnih osoba i nadležnih tijela

1. Pisana komunikacija između fizičkih ili pravnih osoba i nadležnih tijela koja je obuhvaćena područjem primjene pravnih akata iz Priloga I. može se provoditi putem sljedećih elektroničkih sredstava:
 - (a) europske elektroničke pristupne točke; ili
 - (b) nacionalnih IT portala ako su dostupni.
2. Nadležna tijela komuniciraju s fizičkim i pravnim osobama putem europske elektroničke pristupne točke ako je ta fizička ili pravna osoba prethodno dala izričiti pristanak za upotrebu tog sredstva komunikacije.
3. Komunikacija iz stavka 1. smatra se jednakovrijednom pisanoj komunikaciji na temelju primjenjivih postupovnih pravila.

Članak 6.

Obveza prihvatanja elektroničke komunikacije

Nadležna tijela prihvataju elektroničku komunikaciju iz članka 5. stavka 1. koja se šalje putem europske elektroničke pristupne točke ili nacionalnih IT portala ako su dostupni.

POGLAVLJE IV.

RASPRAVA PUTEM VIDEOKONFERENCIJE ILI DRUGE TEHNOLOGIJE ZA KOMUNIKACIJU NA DALJINU

Članak 7.

Rasprava putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u građanskim i trgovačkim stvarima

1. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe kojima se uređuje upotreba videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u postupcima na temelju pravnih akata iz Priloga I. te na zahtjev stranke u postupku koji je obuhvaćen područjem primjene tih pravnih akata ili u drugim građanskim i trgovačkim stvarima kad se jedna stranka nalazi u drugoj državi članici, ili na zahtjev njihova zakonskog ili ovlaštenog zastupnika, nadležna tijela omogućuju im da sudjeluju na raspravi putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu pod sljedećim uvjetima:
 - (a) takva je tehnologija dostupna; i

- (b) drugoj stranci ili strankama u postupku dana je mogućnost dostavljanja mišljenja o upotrebi videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu.
2. Nadležno tijelo može odbiti zahtjev za održavanje usmene rasprave putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu ako posebne okolnosti predmeta nisu kompatibilne s upotrebom takve tehnologije.
 3. Nadležna tijela mogu po službenoj dužnosti omogućiti sudjelovanje stranaka na raspravama putem videokonferencije, pod uvjetom da se svim strankama u postupku omogući dostavljanje mišljenja o upotrebi videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu.
 4. U skladu s ovom Uredbom postupak za traženje i provedbu videokonferencije uređuje se nacionalnim pravom države članice koja provodi videokonferenciju.
 5. Zahtjevi iz stavka 1. mogu se podnijeti putem europske elektroničke pristupne točke i nacionalnih IT portala ako su dostupni.

Članak 8.

Rasprava putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u kaznenim stvarima

1. Ako nadležno tijelo države članice zatraži saslušanje osumnjičenika, optuženika ili osuđenika u postupku na temelju pravnih akata iz Priloga II., nadležno tijelo omogućuje im da sudjeluju na raspravi putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu pod sljedećim uvjetima:
 - (a) takva je tehnologija dostupna;
 - (b) posebne okolnosti predmeta opravdavaju upotrebu te tehnologije;
 - (c) osumnjičenici, optuženici i osuđenici dali su pristanak za upotrebu videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu. Prije davanja pristanak za upotrebu videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu osumnjičenik ili optuženik ima mogućnost zatražiti savjet odvjetnika u skladu s Direktivom 2013/48/EU.
2. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje odredbe kojima se uređuje upotreba videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u pravnim aktima iz Priloga II.
3. U skladu s ovom Uredbom postupak za provedbu videokonferencije uređuje se nacionalnim pravom države članice koja provodi videokonferenciju.
4. Osigurava se povjerljivost komunikacije između osumnjičenika, optuženika ili osuđenika i njihova odvjetnika prije i tijekom rasprave putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu.
5. Prije saslušanja djeteta putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu o tome se bez odgode informira nositelje roditeljske odgovornosti, kako su definirani u članku 3. točki 2. Direktive (EU) 2016/800

Europskog parlamenta i Vijeća¹, ili drugu odgovarajuću odraslu osobu kako je navedeno u članku 5. stavku 2. te direktive. Pri donošenju odluke o saslušanju djeteta putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu nadležno tijelo uzima u obzir najbolji interes djeteta.

6. Ako je snimanje rasprava u domaćim predmetima predviđeno nacionalnim pravom države članice, ista se pravila primjenjuju i na rasprave putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu u prekograničnim predmetima. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da su te snimke zaštićene i da ih se ne širi u javnosti.
7. U slučaju povrede ovog članka osumnjičenik, optuženik i osuđenik imaju pravo na učinkovito pravno sredstvo u okviru nacionalnog prava.

POGLAVLJE V.

USLUGE POVJERENJA, PRAVNI UČINCI ELEKTRONIČKIH DOKUMENATA I ELEKTRONIČKO PLAĆANJE NAKNADA

Članak 9.

Elektronički potpisi i elektronički pečati

1. Opći pravni okvir za upotrebu usluga povjerenja utvrđen u Uredbi (EU) br. 910/2014. primjenjuje se na elektroničku komunikaciju u okviru ove Uredbe.
2. Ako dokument koji se šalje u okviru elektroničke komunikacije na temelju članka 3. ove Uredbe mora sadržavati ili ima pečat ili vlastoručni potpis, umjesto toga mogu se upotrijebiti kvalificirani elektronički pečati ili kvalificirani elektronički potpisi kako su definirani u Uredbi (EU) br. 910/2014.
3. Ako dokument koji se šalje u okviru elektroničke komunikacije na temelju članka 5. ove Uredbe mora sadržavati ili ima pečat ili vlastoručni potpis, umjesto toga mogu se upotrijebiti napredni elektronički pečati, napredni elektronički potpisi, kvalificirani elektronički pečati ili kvalificirani elektronički potpisi kako su definirani u Uredbi (EU) br. 910/2014.

Članak 10.

Pravni učinci elektroničkih dokumenata

Dokumentima koji se šalju u okviru elektroničke komunikacije ne uskraćuje se pravni učinak niti se za njih smatra da su nedopušteni u kontekstu prekograničnih sudskih postupaka na temelju pravnih akata iz Priloga I. i Priloga II. samo na temelju toga što su u elektroničkom obliku.

¹ Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016., str. 1.–20.).

Članak 11.

Elektroničko plaćanje naknada

1. Države članice omogućuju elektroničko plaćanje naknada, uključujući iz onih država članica u kojima se ne nalazi nadležno tijelo.
2. Države članice osiguravaju tehnička sredstva za plaćanje naknada iz stavka 1. putem europske elektroničke pristupne točke.

POGLAVLJE VI.

POSTUPOVNE ODREDBE I EVALUACIJA

Članak 12.

Donošenje provedbenih akata Komisije

1. Komisija donosi provedbene akte o uspostavi decentraliziranog IT sustava, kojima se utvrđuje sljedeće:
 - (a) tehničke specifikacije kojima se određuju načini komunikacije elektroničkim sredstvima za potrebe decentraliziranog IT sustava;
 - (b) tehničke specifikacije komunikacijskih protokola;
 - (c) ciljevi informacijske sigurnosti i relevantne tehničke mjere kojima se osiguravaju minimalni standardi informacijske sigurnosti i visoka razina kibersigurnosti za obradu i prijenos informacija u okviru decentraliziranog IT sustava;
 - (d) minimalni ciljevi dostupnosti i mogući povezani tehnički zahtjevi za usluge koje pruža decentralizirani IT sustav.
2. Provedbeni akti iz stavka 1. ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16.
3. Provedbeni akti o uspostavi decentraliziranog IT sustava za pravne akte iz točaka 3. i 4. Priloga I. te za pravne akte iz točaka 2., 6. i 10. Priloga II. donose se do [dvije godine nakon stupanja na snagu].
4. Provedbeni akti o uspostavi decentraliziranog IT sustava za pravne akte iz točaka 1., 8. i 9. Priloga I. te za pravne akte iz točke 11. Priloga II. donose se do [tri godine nakon stupanja na snagu].
5. Provedbeni akti o uspostavi decentraliziranog IT sustava za pravne akte iz točaka 6., 10 i 11. Priloga I. te za pravne akte iz točaka 3., 4., 5. i 9. Priloga II. donose se do [pet godina nakon stupanja na snagu].
6. Provedbeni akti o uspostavi decentraliziranog IT sustava za pravne akte iz točaka 2., 5., 7. i 12. Priloga I. te za pravne akte iz točaka 1., 7. i 8. Priloga II. donose se do [šest godina nakon stupanja na snagu].

Članak 13.

Referentni implementacijski softver

1. Komisija je odgovorna za izradu, održavanje i razvoj referentnog implementacijskog softvera koji države članice mogu odlučiti upotrebljavati kao svoj pozadinski sustav umjesto nacionalnog IT sustava. Izrada, održavanje i razvoj referentnog implementacijskog softvera financiraju se iz općeg proračuna Unije.
2. Komisija besplatno osigurava, održava i podupire referentni implementacijski softver.

Članak 14.

Troškovi decentraliziranog IT sustava, europske elektroničke pristupne točke i nacionalnih IT portala

1. Svaka država članica snosi troškove instalacije, rada i održavanja pristupnih točaka decentraliziranog IT sustava koje se nalaze na njezinu državnom području.
2. Svaka država članica snosi troškove uspostave i prilagodbe svojih nacionalnih IT sustava kako bi bili interoperabilni s pristupnim točkama te snosi troškove upravljanja tim sustavima, njihova rada i održavanja.
3. Državama članicama ne smije se onemogućiti da se prijave za bespovratna sredstva u okviru odgovarajućih financijskih programa Unije za potporu aktivnostima iz stavaka 1. i 2.
4. Agencije i tijela Unije snose troškove instalacije, rada i održavanja komponenti od kojih se sastoji decentralizirani IT sustav za koje su odgovorni.
5. Agencije i tijela Unije snose troškove uspostave i prilagodbe svojih sustava za upravljanje predmetima kako bi bili interoperabilni s pristupnim točkama te snose troškove upravljanja tim sustavima, njihova rada i održavanja.
6. Komisija snosi sve troškove povezane s europskom elektroničkom pristupnom točkom.

Članak 15.

Zaštita prenesenih informacija

1. Nadležno tijelo smatra se voditeljem obrade u smislu Uredbe (EU) 2016/679, Uredbe (EU) 2018/1725 ili Direktive (EU) 2016/680 u pogledu obrade osobnih podataka koji se šalju ili primaju putem decentraliziranog IT sustava.
2. Komisija se smatra voditeljem obrade u smislu Uredbe (EU) 2018/1725 u pogledu obrade osobnih podataka koju provodi europska elektronička pristupna točka.
3. Nadležna tijela osiguravaju da informacije koje se u kontekstu prekograničnih sudskih postupaka prenose drugom nadležnom tijelu i koje se smatraju povjerljivima u državi članici iz koje se informacije šalju ostanu povjerljive u skladu s nacionalnim pravom države članice u koju se informacije šalju.

Članak 16.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011².
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 17.

Praćenje i evaluacija

1. Svakih pet godina od datuma početka primjene članka 25. Komisija provodi evaluaciju ove Uredbe te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće potkrijepljeno informacijama koje dostave države članice i prikupi Komisija.
2. Osim ako se na temelju drugih pravnih akata Unije ne primjenjuje jednakovrijedni postupak obavješćivanja, od [...] 2025. države članice jednom godišnje Komisiji dostavljaju informacije koje su važne za evaluaciju funkcioniranja i primjene ove Uredbe i odnose se na:
 - (a) troškove nastale na temelju članka 14. stavka 2. Uredbe;
 - (b) trajanje prvostupanjskih sudskih postupaka na temelju pravnih akata iz točaka 3., 4. i 8. Priloga I. i iz Priloga II. od trenutka kad nadležno tijelo primi zahtjev do datuma odluke.
3. Svaka država članica imenuje jedno ili više nadležnih tijela koja Komisiji jednom godišnje dostavljaju sljedeće podatke:
 - (a) broj predmeta koje je riješilo to tijelo, a u kojima se komuniciralo drugim sredstvima, a ne putem decentraliziranog IT sustava u skladu s člankom 3. stavkom 2.;
 - (b) broj rasprava koje je održalo to tijelo, a tijekom kojih se za usmene rasprave upotrebljavala videokonferencija ili druga tehnologija za komunikaciju na daljinu u skladu s člankom 7. i člankom 8.
4. Referentnim implementacijskim softverom i, ako je za to opremljen, nacionalnim pozadinskim sustavom programski se prikupljaju podaci iz stavka 3. točke (a) i ti se podaci jednom godišnje prenose Komisiji.

Članak 18.

Informacije koje treba dostaviti Komisiji

5. Države članice do [*šest mjeseci nakon stupanja na snagu*] Komisiji dostavljaju sljedeće informacije kako bi ih se stavilo na raspolaganje putem europskog portala e-pravosuđe:
 - (a) pojedinosti o nacionalnim IT portalima ako je primjenjivo;
 - (b) opis nacionalnih zakona i postupaka koji se primjenjuju na upotrebu videokonferencije;

² Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.–18.).

- (c) informacije o naknadama u prekograničnim predmetima;
- (d) pojedinosti o metodama elektroničkog plaćanja koje su dostupne za naknade u prekograničnim predmetima.

Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o svim promjenama tih informacija.

6. Države članice mogu obavijestiti Komisiju o tome jesu li u mogućnosti upotrebljavati decentralizirani IT sustav i prije nego što se to zahtijeva ovom Uredbom. Komisija te informacije stavlja na raspolaganje u elektroničkom obliku, posebno putem europskog portala e-pravosuđe.

POGLAVLJE VII.

IZMJENE PRAVNIH AKATA U PODRUČJU PRAVOSUDNE SURADNJE U GRAĐANSKIM I TRGOVAČKIM STVARIMA

Članak 19.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 1896/2006³

Uredba (EZ) br. 1896/2006 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 7. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Zahtjev se predaje u papirnatom obliku, putem elektroničkih sredstava komunikacije iz članka 5. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* ili putem bilo kojeg drugog komunikacijskog sredstva, uključujući elektroničkim, koje je prihvatila država članica porijekla i koje je na raspolaganju sudu porijekla.”;

2. u članku 7. stavak 6. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„6. Tužitelj ili, prema potrebi, njegov zastupnik, potpisuje zahtjev. U slučaju kada se zahtjev predaje u elektroničkom obliku u skladu sa stavkom 5., mora biti potpisan u skladu s člankom 9. stavkom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*. Države članice porijekla priznaju elektronički potpis te isti ne podliježe dodatnim uvjetima.”;

3. članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

³ Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 399, 30.12.2006., str. 1.).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

„4. Prigovor se predaje u papirnatom obliku, putem elektroničkih sredstava komunikacije iz članka 5. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* ili putem bilo kojeg drugog komunikacijskog sredstva, uključujući elektroničkog, koje prihvaća država članica porijekla i koje je na raspolaganju sudu porijekla.”;

(b) u stavku 5. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„5. Prigovor potpisuje tuženik ili, prema potrebi, njegov zastupnik. U slučaju da se zahtjev ulaže u elektroničkom obliku u skladu sa stavkom 5. ovog članka, isti treba biti potpisan u skladu s člankom 9. stavkom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*. Elektronički potpis priznaje se u državi članici porijekla te isti ne podliježe dodatnim uvjetima.”.

Članak 20.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 861/2007⁴

Uredba (EZ) br. 861/2007 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Tužitelj pokreće europski postupak za sporove male vrijednosti ispunjavanjem standardnog obrasca A tužbenog zahtjeva kako je navedeno u Prilogu I. ovoj Uredbi, ulaganjem neposredno kod nadležnog suda, poštom, elektroničkim sredstvima komunikacije iz članka 5. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* ili drugim komunikacijskim sredstvima kao što su telefaks ili e-pošta, koja su prihvatljiva državi članici u kojoj se postupak pokreće. Obrazac zahtjeva uključuje opis dokaza koji dokazuju zahtjev i priložene su, ako je potrebno, odgovarajuće dokazne isprave.”;

2. u članku 15.a stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da stranke mogu elektronički platiti sudske pristojbe načinima plaćanja na daljinu, koji omogućuju strankama da izvrše uplatu i iz države članice koja nije država članica u kojoj se nalazi sud, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”.

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

⁴ Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (SL L 199, 31.7.2007., str. 1.).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

Članak 21.

Izmjene Uredbe (EU) br. 655/2014⁵

Uredba (EU) br. 655/2014 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 8. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Zahtjev i priložena dokumentacija mogu se podnijeti bilo kojim sredstvima komunikacije, uključujući elektroničku komunikaciju, koja su dozvoljena u skladu s postupovnim pravilima države članice u kojoj je zahtjev podnesen ili elektroničkim sredstvima komunikacije iz članka 5. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

2. u članku 17. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Vjerovnika se obavješćuje o odluci o zahtjevu u skladu s postupkom predviđenim pravom države članice izdavanja za istovrsne nacionalne naloge ili elektroničkim sredstvima komunikacije iz članka 5 Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

3. članak 29. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 29.

Slanje dokumenata

1. Kada ova Uredba predviđa slanje dokumenata u skladu s ovim člankom, takvo slanje obavlja se u skladu s Uredbom (EU) .../...[ova Uredba]* u pogledu komunikacije među tijelima ili bilo kojim prikladnim sredstvom ako je riječ o komunikaciji vjerovnika, pod uvjetom da je sadržaj primljenog dokumenta istinit i vjeran sadržaju poslanog dokumenta te da su svi podaci sadržani u njemu lako čitljivi.

2. Sud ili tijelo koje je zaprimilo dokumente u skladu sa stavkom 1. ovog članka do kraja radnog dana koji slijedi nakon dana primitka šalje:

(a) potvrdu o primitku tijelu koje je poslalo dokumente u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*; ili

(b) potvrdu o primitku vjerovniku ili banci koji su poslali dokumente; na najbrži mogući način.

⁵ Uredba (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 189, 27.6.2014., str. 59).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

Sud ili tijelo koje je zaprimilo dokumente u skladu sa stavkom 1. ovog članka koristi se standardnim obrascem uspostavljenim putem provedbenih akata donesenih u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 52. stavka 2.”;

4. članak 36. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zahtjev za pravno sredstvo sukladno članku 33., 34. ili 35. podnosi se korištenjem obrasca za pravno sredstvo uspostavljenog putem provedbenih akata donesenih u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 52. stavka 2.

Zahtjev se može podnijeti u bilo kojem trenutku i može se podnijeti:

(a) bilo kojim sredstvima komunikacije, uključujući elektronička sredstva, koja su dozvoljena u skladu s postupovnim pravilima države članice u kojoj je zahtjev podnesen;

(b) elektroničkim sredstvima komunikacije iz članka 5. Uredbe (EU) .../...[*ova Uredba*]*.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Osim kada je zahtjev podnesen od strane dužnika sukladno članku 34. stavku 1. točki (a) ili sukladno članku 35. stavku 3., odluka o zahtjevu izdaje se nakon što su obje strane dobile mogućnost predstaviti svoj slučaj, uključujući putem odgovarajućih sredstava komunikacijske tehnologije koja su dostupna i prihvaćena prema nacionalnom pravu svake uključene države članice ili prema Uredbi (EU) .../...[*ova Uredba*]*.”.

Članak 22.

Izmjene Uredbe (EU) 848/2015⁶

Uredba (EU) 848/2015 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 42. stavku 3. prva rečenica zamjenjuje se sljedećim: „Suradnja iz stavka 1. ovog članka provodi se u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../... [*ova Uredba*]*.”;

2. članak 53. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 53.*

Pravo na prijavu tražbina

Bilo koji strani vjerovnik može prijaviti tražbine u postupku u slučaju nesolventnosti bilo kojim sredstvom komunikacije koje je prihvaćeno u pravu države članice u kojoj je pokrenut

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

⁶ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL L 141, 5.6.2015., str. 19.).

postupak ili elektroničkim sredstvom komunikacije iz članka 5. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.

Za isključivu svrhu prijave tražbina nije obvezno zastupanje od strane odvjetnika ili drugog pravnog stručnjaka.”;

3. u članku 57. stavku 3. prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Suradnja iz stavka 1. ovog članka provodi se u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../... [ova Uredba]*.”.

POGLAVLJE VIII.

IZMJENE PRAVNIH AKATA U PODRUČJU PRAVOSUDNE SURADNJE U KAZNENIM STVARIMA

Članak 23.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1805⁷

Uredba (EU) 2018/1805 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nalog za zamrzavanje šalje se u obliku potvrde o zamrzavanju. Tijelo izdavatelj potvrdu o zamrzavanju predviđenu u članku 6. ove Uredbe šalje izravno tijelu izvršitelju ili, prema potrebi, središnjem tijelu iz članka 24. stavka 2. ove Uredbe u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

2. u članku 7. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Tijelo izvršitelj izvješćuje tijelo izdavatelja o izvršenju naloga za zamrzavanje, uključujući opis zamrznute imovine i, ako je dostupna, procjenu njezine vrijednosti. Takvo izvješćivanje provodi se u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*, bez nepotrebne odgode nakon što tijelo izvršitelj primi obavijest o tome da je izvršen nalog za zamrzavanje.”;

3. u članku 8. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

⁷ Uredba (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje (SL L 303, 28.11.2018., str. 1.).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

„3. Odluka o odbijanju priznavanja ili izvršenja naloga za zamrzavanje donosi se bez odgode i o njoj se odmah obavješćuje tijelo izdavatelj u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

4. u članku 9. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Tijelo izvršitelj bez odgode i u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* priopćuje odluku o priznavanju i izvršenju naloga za zamrzavanje tijelu izdavatelju.”;

5. u članku 10. stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Tijelo izvršitelj odmah i u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* izvješćuje tijelo izdavatelja o odgodi izvršenja naloga za zamrzavanje, navodeći razloge za odgodu i, ako je to moguće, očekivano trajanje te odgode.”;

„3. Čim razlozi za odgodu prestanu postojati, tijelo izvršitelj odmah poduzima mjere potrebne za izvršenje naloga za zamrzavanje i o tome obavješćuje tijelo izdavatelja u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

6. u članku 12. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Tijelo izvršitelj može, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, tijelu izdavatelju podnijeti obrazložen zahtjev da ograniči razdoblje tijekom kojeg se imovina zamrzava. Takav se zahtjev zajedno sa svim relevantnim popratnim informacijama šalje u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*. Pri razmatranju takvog zahtjeva tijelo izdavatelj u obzir uzima sve interese, uključujući interese tijela izvršitelja. Tijelo izdavatelj odgovara na zahtjev što je prije moguće. Ako se tijelo izdavatelj ne slaže s ograničenjem, ono o svojim razlozima obavješćuje tijelo izvršitelja. U tom slučaju imovina ostaje zamrznuta u skladu sa stavkom 1. ovog članka. Ako tijelo izdavatelj ne odgovori u roku od šest tjedana od primitka zahtjeva, tijelo izvršitelj više nije obvezno izvršiti nalog za zamrzavanje.”;

7. u članku 14. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nalog za oduzimanje šalje se u obliku potvrde o oduzimanju. Tijelo izdavatelj potvrdu o oduzimanju predviđenu u članku 17. ove Uredbe šalje izravno tijelu izvršitelju ili, prema

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

potrebi, središnjem tijelu iz članka 24. stavka 2. ove Uredbe u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

8. u članku 16. stavku 3. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Tijelo izdavatelj odmah obavješćuje tijelo izvršitelja u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* u sljedećim slučajevima: (...);”;

9. u članku 18. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Čim se dovrši izvršenje naloga za oduzimanje, tijelo izvršitelj o rezultatima izvršenja obavješćuje tijelo izdavatelja u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

10. u članku 19. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Odluka o odbijanju priznavanja ili izvršenja naloga za oduzimanje donosi se bez odgode i o njoj se odmah obavješćuje tijelo izdavatelj u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

11. u članku 20. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Tijelo izvršitelj bez odgode i u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* priopćuje odluku o priznavanju i izvršenju naloga za oduzimanje tijelu izdavatelju.”;

12. u članku 21. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Tijelo izvršitelj bez odgode izvješćuje tijelo izdavatelja o odgodi izvršenja naloga za oduzimanje u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*, navodeći razloge za odgodu i, ako je to moguće, očekivano trajanje te odgode.”;

13. u članku 21. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Čim razlozi za odgodu prestanu postojati, tijelo izvršitelj bez odgode poduzima mjere potrebne za izvršenje naloga za oduzimanje i o tome obavješćuje tijelo izdavatelja u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”;

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Prijedlog uredbe (EU) Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (COM(2021) 759).

14. u članku 27. stavci 2. i 3. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Tijelo izdavatelj odmah obavješćuje tijelo izvršitelja, u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*, o povlačenju naloga za zamrzavanje ili naloga za oduzimanje te o svakoj odluci ili mjeri zbog kojih treba povući nalog za zamrzavanje ili nalog za oduzimanje.

3. Čim dobije obavijest od tijela izdavatelja u skladu sa stavkom 2. ovog članka, tijelo izvršitelj prekida izvršenje naloga za zamrzavanje ili naloga za oduzimanje u mjeri u kojoj izvršenje još nije dovršeno. Tijelo izvršitelj bez nepotrebne odgode i u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]* državi izdavanja šalje potvrdu o prekidu.”;

15. u članku 31. stavku 2. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Savjetovanja, ili barem rezultat savjetovanja, bilježe se u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) .../...[ova Uredba]*.”.

POGLAVLJE IX.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Prijelazne odredbe

1. Države članice počinju upotrebljavati decentralizirani IT sustav iz članka 3. stavka 1. te članka 5. stavaka 1. i 2. od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon razdoblja od dvije godine nakon donošenja provedbenog akta iz članka 12. stavka 3.
Taj decentralizirani IT sustav upotrebljavaju za postupke uspostavljene od dana iz prvog podstavka.
2. Države članice počinju upotrebljavati decentralizirani IT sustav iz članka 3. stavka 1. te članka 5. stavaka 1. i 2. od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon razdoblja od dvije godine nakon donošenja provedbenog akta iz članka 12. stavka 4.
Taj decentralizirani IT sustav upotrebljavaju za postupke uspostavljene od dana iz prvog podstavka.
3. Države članice počinju upotrebljavati decentralizirani IT sustav iz članka 3. stavka 1. te članka 5. stavaka 1. i 2. od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon razdoblja od dvije godine nakon donošenja provedbenog akta iz članka 12. stavka 5.

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

* Uredba (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje (SL L ...).

Taj decentralizirani IT sustav upotrebljavaju za postupke uspostavljene od dana iz prvog podstavka.

4. Države članice počinju upotrebljavati decentralizirani IT sustav iz članka 3. stavka 1. te članka 5. stavaka 1. i 2. od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon razdoblja od dvije godine nakon donošenja provedbenog akta iz članka 12. stavka 6.

Taj decentralizirani IT sustav upotrebljavaju za postupke uspostavljene od dana iz prvog podstavka.

Članak 25.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od [prvog dana mjeseca koji slijedi nakon razdoblja od dvije godine od datuma stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

Sadržaj

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	44
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	44
1.2.	Predmetna područja politike	44
1.3.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	44
1.4.	Ciljevi.....	44
1.4.1.	Opći ciljevi.....	44
1.4.2.	Posebni ciljevi	44
1.4.3.	Očekivani rezultati i učinak	45
1.4.4.	Pokazatelji uspješnosti	45
1.5.	Osnova prijedloga/inicijative	46
1.5.1.	Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative.....	46
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	47
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	47
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	48
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	48
1.6.	Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative	48
1.7.	Predviđeni načini upravljanja.....	49
2.	MJERE UPRAVLJANJA	50
	Pravila praćenja i izvješćivanja	50
2.1.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	50
2.1.1.	Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole	50
2.1.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika.....	50
2.1.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	51
2.2.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	51

3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	52
3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	52
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva.....	53
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	53
3.2.2.	Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje	55
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	57
3.2.4.	Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa.....	59
3.2.5.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	60
3.2.6.	Doprinos trećih strana	60
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode.....	61

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području pravosudne suradnje

1.2. Predmetna područja politike

Naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija, klaster politika: Europska strateška ulaganja

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁵⁶

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Opći ciljevi ove inicijative jesu:

- poboljšati učinkovitost prekogranične pravosudne suradnje u EU-u u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima, i
- pridonijeti olakšavanju pristupa pravosuđu uklanjanjem postojećih prepreka i nedostataka.

Ti opći ciljevi izravno su povezani s nastojanjima da se potakne digitalna transformacija pravosuđa iz Uredbe (EU) 2021/694⁵⁷ („Program”), posebno kako je navedeno u njezinim uvodnim izjavama 47. i 52. te u specifičnom cilju 5. iz njezina Priloga.

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br. 1

Inicijativom se nastoji poboljšati učinkovitost prekogranične pravosudne suradnje u EU-u u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima određivanjem obvezne upotrebe digitalnog kanala za komunikaciju među nadležnim tijelima.

Posebni cilj br. 2

⁵⁶ Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

⁵⁷ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.–34.).

U kontekstu prekograničnih interakcija u EU-u inicijativom se nastoji svladati postojeće prepreke te pridonijeti olakšavanju pristupa pravosuđu. To će se postići obvezivanjem država članica na prihvaćanje i priznavanje elektroničkih podnesaka građana i poduzeća, uvođenjem mogućnosti elektroničkog plaćanja naknada te omogućivanjem strankama da u postupku sudjeluju putem tehnologije za komunikaciju na daljinu (videokonferencija).

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Očekivani rezultati i učinak ove inicijative na ciljane skupine jesu:

- poboljšana djelotvornost i otpornost nacionalnih nadležnih tijela koja sudjeluju u postupcima prekogranične pravosudne suradnje,
- ušteda vremena i troškova za građane, poduzeća, pravne stručnjake, sudove i druga nadležna tijela,
- smanjeno administrativno opterećenje za sudove i druga nadležna tijela u obradi prekograničnih slučajeva,
- potencijal za konkretan porast upotrebe postojećih prekograničnih instrumenata EU-a, posebno u građanskim stvarima, zahvaljujući olakšavanju međusobne komunikacije između građana, pravnih zastupnika i poduzeća te nacionalnih nadležnih tijela,
- pozitivan socijalni učinak s gledišta pristupa pravosuđu s obzirom na mogućnost elektroničkog podnošenja tražbina, zahtjeva i ostalih dokumenata te provedbe rasprava na daljinu,
- pozitivan gospodarski učinak s gledišta učinkovitosti koja je rezultat smanjenog administrativnog opterećenja, poštanskih i logističkih troškova,
- pozitivan utjecaj na okoliš koji uglavnom proizlazi iz smanjene upotrebe papira, ispisivanja potrošnog materijala, potrebe za putovanjem i smanjenog oslanjanja na tradicionalna logistička sredstva prijenosa dokumenata.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Pokazatelj br. 1 (Posebni cilj br. 1)

Broj elektroničkih razmjena koje se odvijaju putem decentraliziranog IT sustava uspostavljenog Uredbom. Ovaj pokazatelj:

- uspostaviti će se za jedan postupak ili više postupaka pravosudne suradnje utvrđenih pravom EU-a (npr. europski uhidbeni nalog);
- mjeriti će se u odnosu na osnovni broj razmjena koje se odvijaju tradicionalnim (postojećim) sredstvima komunikacije. Usporedba će se isključivo provoditi u kontrolnoj skupini nadležnih tijela koja predlože države članice;
- pratiti će se na godišnjoj razini, počevši najranije godinu dana od početka digitalnih razmjena u kontekstu praćenih postupaka i u trajanju od najmanje pet godina.

Pokazatelj br. 2 (Posebni cilj br. 2)

Broj elektroničkih tražbina, zahtjeva i podnesaka koji se pošalju i prime putem decentraliziranog IT sustava uspostavljenog Uredbom. Ovaj pokazatelj:

- uspostaviti će se za jedan postupak ili više postupaka pravosudne suradnje utvrđenih pravom EU-a u kojem pojedinci i poduzeća mogu prijaviti tražbinu nadležnom nacionalnom tijelu (npr. europski postupak za sporove male vrijednosti);
- mjeriti će se u odnosu na osnovni broj tražbina razmijenjenih tradicionalnim (postojećim) sredstvima komunikacije. Usporedba će se isključivo provoditi u kontrolnoj skupini nadležnih tijela koja predlože države članice;
- pratiti će se na godišnjoj razini, počevši najranije godinu dana od trenutka kad obveza prihvaćanja elektroničkih podnesaka stupi na snagu u kontekstu praćenih postupaka i u trajanju od najmanje pet godina.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Pri provedbi ove inicijative slijedit će se pristup u fazama. Nakon što ova Uredba stupi na snagu, početak će se raditi na donošenju provedbenog akta kojim se utvrđuju tehnički uvjeti za digitalizaciju prve, prioritetne „serije” instrumenata za pravosudnu suradnju u okviru područja primjene Uredbe, nakon čega slijedi tehnička provedba. Pritom će se usporedno razraditi plan rada na provedbenom aktu za sljedeću „seriju” prioritetnih instrumenata. Predviđa se da bi se „serijom” obuhvatilo pitanje digitalizacije od šest do deset pravnih instrumenata s ciljem potpune digitalizacije svih pravnih instrumenata u području građanskog, trgovačkog i kaznenog prava obuhvaćenih Uredbom do 2029.:

Privremeni vremenski okvir provedbe može se prikazati kako slijedi:

- 2022.: donošenje Uredbe,
- 2023.: donošenje provedbenog akta kojim se utvrđuju aspekti digitalizacije instrumenata iz 1. serije,
- 2024.–2025.: tehnička provedba decentraliziranog IT sustava za instrumente iz 1. serije,
- 2025.: donošenje provedbenog akta kojim se utvrđuju aspekti digitalizacije instrumenata iz 2. serije,
- 2026.–2027.: tehnička provedba decentraliziranog IT sustava za instrumente iz 2. serije,
- 2027.: donošenje provedbenog akta kojim se utvrđuju aspekti digitalizacije instrumenata iz 3. serije,
- 2027.–2028.: tehnička provedba decentraliziranog IT sustava za instrumente iz 3. serije,
- 2028.: donošenje provedbenog akta kojim se utvrđuju aspekti digitalizacije instrumenata iz 4. serije,
- 2028.–2029.: tehnička provedba decentraliziranog IT sustava za instrumente iz 4. serije.

Neovisno o tome, nakon 2029. bit će potrebne dodatne provedbene aktivnosti kako bi se osigurali kontinuirana koordinacija, tehničko upravljanje, održavanje, aktivnosti podrške i praćenja.

Sve mjere nakon 2027. ovisit će o dostupnosti sredstava dodijeljenih u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) te ne dovode u pitanje budući prijedlog Komisije o VFO-u za razdoblje nakon 2027.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (ex ante)

Inicijativom se nastoji poboljšati učinkovitost i otpornost prekogranične pravosudne suradnje te pristup pravosuđu u pogledu korpusa pravnih instrumenata EU-a za pravosudnu suradnju uvođenjem cjelovitih odredbi o digitalizaciji. Iako postoje dobri prethodni pilot-projekti, što se vidi u procjeni učinka⁵⁸, dobrovoljnom suradnjom ne mogu se postići opći i posebni ciljevi inicijativa. Taj zaključak temelji se i na postojanju pravnih nesigurnosti (npr. u pogledu priznavanja elektroničkih dokumenata, potpisa i pečata) koje se ne mogu riješiti bez koordiniranog zakonodavnog djelovanja koje se može provesti samo na razini EU-a.

Očekivana dodana vrijednost Unije (ex post)

Inicijativa će pridonijeti učinkovitijoj i otpornijoj prekograničnoj pravosudnoj suradnji u EU-u te će olakšati pristup pravosuđu i potencijalno dovesti do povećane primjene relevantne pravne stečevine. Više informacija o očekivanoj pozitivnoj dodanoj vrijednosti nalazi se u odjeljku s opisanim učincima.

- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

U inicijativi se uzimaju u obzir pouke stečene pilot-upotrebom u raznim slučajevima provedenima na dobrovoljnoj osnovi u kontekstu razvoja sustava e-CODEX⁵⁹.

Dodatno je razrađena na temelju novijih iskustava stečenih u kontekstu Uredbe o dostavi pismena⁶⁰ i Uredbe o izvođenju dokaza⁶¹ (preinaka) u kojima su prvi put uvedeni aspekti povezani s obveznom upotrebom decentraliziranog IT sustava za prekograničnu digitalnu komunikaciju.

⁵⁸ SWD(2021) 392.

⁵⁹ <https://www.e-codex.eu/>

⁶⁰ Uredba (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (SL L 405, 2.12.2020., str. 40.–78.).

⁶¹ Uredba (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (SL L 405, 2.12.2020., str. 1.–39.).

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Ova inicijativa nastavlja se na Komunikaciju Komisije o digitalizaciji pravosuđa u Europskoj uniji donesenu 2. prosinca 2020.⁶²

Njome se uspostavljaju sinergije s:

- Prijedlogom uredbe o računalnom sustavu za komunikaciju u prekograničnim građanskim i kaznenim postupcima (sustav e-CODEX)⁶³ s obzirom na to da bi se predviđene elektroničke razmjene i temeljni decentralizirani IT sustav oslanjali na e-CODEX kao tehničko rješenje za sigurnu i interoperabilnu prekograničnu suradnju,
- Uredbom (EU) br. 910/2014⁶⁴ (Uredba e-IDAS), s obzirom na to da se ovom inicijativom uvodi upotreba kvalificiranih usluga povjerenja (kvalificirani elektronički pečati i potpisi) u kontekstu elektroničke komunikacije koja se odvija putem decentraliziranog IT sustava.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

U inicijativi će se u potpunosti ponovno iskoristiti element e-dostava te potencijalno i element o e-identifikaciji i uslugama povjerenja koji su razvijeni u okviru programa Instrument za povezivanje Europe. Nadalje, cilj je inicijative ponovno upotrijebiti platformu koja je razvijena u kontekstu digitalnog sustava razmjene e-dokaza (eEDES). Unatoč iskorištavanju tih sinergija i dalje će biti potrebno financiranje za digitalizaciju komunikacije u kontekstu postupaka pravosudne suradnje koji se trenutačno odvijaju tradicionalnim sredstvima (odnosno, na papiru). Provedba će početi pripremnom analizom i završiti uvođenjem rješenja i operacionalizacijom.

Države članice mogle bi tražiti financiranje za uspostavu/unapređenje svoje relevantne nacionalne infrastrukture iz postojećih programa Unije, konkretno, iz sredstava kohezijske politike i programa Pravosuđe⁶⁵.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

Ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

Neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od 2022. do 2029.⁶⁶,

⁶² COM(2020) 710 final.

⁶³ Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o računalnom sustavu za komunikaciju u prekograničnim građanskim i kaznenim postupcima (sustav e-CODEX) i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1726 (COM(2020) 712 final).

⁶⁴ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.–114.).

⁶⁵ Uredba (EU) 2021/693 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Pravosuđa i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1382/2013 (SL L 156, 5.5.2021., str. 21.–38.).

- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja⁶⁷

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.

Napomene

--

⁶⁶ Sve mjere nakon 2027. ovisit će o dostupnosti sredstava dodijeljenih u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) te ne dovode u pitanje budući prijedlog Komisije o VFO-u za razdoblje nakon 2027.

⁶⁷ Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Uredba će se prvi put preispitati pet godina nakon potpune primjene, a zatim svakih pet godina. Komisija će o nalazima izvijestiti Europski parlament i Vijeće.

2.1. Sustavi upravljanja i kontrole

2.1.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Ova Uredba ne utječe na postojeće načine upravljanja i sustave kontrole koje Komisija primjenjuje.

Uredbom se, među ostalim, uspostavlja digitalni kanal za elektroničku komunikaciju među nadležnim nacionalnim tijelima za cjelokupan korpus prava EU-a u području prekogranične pravosudne suradnje u građanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima.

Za to je potrebno razviti tehničke specifikacije i norme, raditi na razvoju softvera te koordinirati aktivnosti nacionalnih tijela. S obzirom na aktualnu nisku razinu digitalizacije komunikacije u prekograničnim predmetima u državama članicama Uredbom se predviđa da će Komisija razviti softverski proizvod („referentna implementacija”). Nadalje, Uredbom se predviđa razvoj pristupne točke na razini EU-a na europskom portalu e-pravosuđe za građane i poduzeća.

Kako bi službe Komisije mogle obavljati te zadaće, potrebno ih je odgovarajuće opremiti. Potrebni resursi ukupno iznose 22 EPRV-a za razdoblje do i uključujući 2027. te ne uključujući usluge koje pružaju vanjski dobavljači:

Za 2022.:

- 1 EPRV za pravni rad i rad na politikama, uključujući koordinaciju s nacionalnim nadležnim tijelima,
- 1 EPRV za aktivnosti IT implementacije (upravljanje poslovanjem, projektima i ugovorima).

Za razdoblje 2023.–2027. (po godini):

- 2 EPRV-a za pravni rad i rad na politikama, uključujući koordinaciju s nacionalnim nadležnim tijelima,
- 2 EPRV-a za aktivnosti IT implementacije (upravljanje poslovanjem, projektima i ugovorima).

2.1.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarne kontrole za ublažavanje rizika*

Glavni utvrđeni rizici odnose se na sljedeće:

(a) prekoračenja vremena i troškova zbog nepredviđenih problema s IT implementacijom u pogledu razvoja decentraliziranog IT sustava i posebno referentnog implementacijskog rješenja koje će Komisija razviti. Rizik umanjuje činjenica da ključni elementi koji se mogu upotrijebiti za razvoj decentraliziranog IT sustava već postoje te da su zreli – konkretno, riječ je o sustavu e-CODEX (koji se temelji na elementu e-dostava) i digitalnom sustavu razmjene e-dokaza.

Taj rizik uklonit će se implementacijom standardnih sustava unutarnje kontrole, posebno kontrola upravljanja projektima koje su primjenjive na sve sustave koje je razvila Komisija (tj. nadzor upravljanja, upravljanje projektima i rizikom);

(b) odgode implementacije i uvođenja za koje su odgovorna pojedinačna tijela država članica. Taj će se rizik ublažiti osiguravanjem izvedivosti vremenskog plana implementacije i postizanjem dogovora o njemu pri pripremi provedbenih akata, redovitim praćenjem i pružanjem tehničke potpore nacionalnim tijelima zaduženima za implementaciju.

- 2.1.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Ova Uredba ne utječe na troškovnu učinkovitost postojećih kontrola Komisije.

2.2. **Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti**

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Postojećim mjerama za sprečavanje prijevara za koje je nadležna Komisija pokrit će se odobrena sredstva potrebna za ovu Uredbu.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. 68	zemalja EFTA-e ⁶⁹	zemalja kandidatkinja ⁷⁰	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
1.	02.04.05.01	nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁶⁸ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁶⁹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁷⁰ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	1.
---	-------------	-----------

Glavna uprava: JUST			Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
• Odobrena sredstva za poslovanje									
Proračunska linija ⁷¹ : 02.04.05.01	Obveze	(1a)	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200
	Plaćanja	(2a)	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200
Proračunska linija	Obveze	(1b)							
	Plaćanja	(2b)							
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁷²									
Proračunska linija		(3)							
UKUPNA odobrena sredstva za GU JUST⁷³	Obveze	=1a+1b +3	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200
	Plaćanja	=2a+2b	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200

⁷¹ Prema službenoj proračunskoj nomenklaturi.

⁷² Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijajšnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

⁷³ GU CNECT stavit će GU-u JUST na raspolaganje odobrena sredstva nakon donošenja relevantnih programa rada.

		+3							
--	--	----	--	--	--	--	--	--	--

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200
	Plaćanja	(5)	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)							
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200
	Plaćanja	=5+6	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200

Ako prijedlog/inicijativa utječe na više od jednog naslova za poslovanje, ponovite prethodni odjeljak:

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)							
	Plaćanja	(5)							
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)							
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–6.višegodišnjeg financijskog okvira(referentni iznos)	Obveze	=4+6	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200
	Plaćanja	=5+6	0	1,700	4,000	1,500	4,000	4,000	15,200

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
---	----------	---------------------------

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
Glavna uprava: JUST								
• Ljudski resursi		0,304	0,608	0,608	0,608	0,608	0,608	3,344
• Ostali administrativni rashodi		0,006	0,254	0,254	0,254	0,254	0,254	1,276
GLAVNA UPRAVA JUST UKUPNO	Odobrena sredstva	0,310	0,862	0,862	0,862	0,862	0,862	4,620

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,310	0,862	0,862	0,862	0,862	0,862	4,620
---	-----------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,310	2,562	4,862	2,362	4,862	4,862	19,820
	Plaćanja	0,310	2,562	4,862	2,362	4,862	4,862	19,820

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Godina2022.		Godina2023.		Godina2024.		Godina2025.		Godina2026.		Godina2027.			
	Vrsta 74	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJEVI br. 1 i 2 ⁷⁵																
– Rezultat	Broj digitaliziranih postupaka pravosudne suradnje u EU-u								8	5,343			9	5,343	17	10,686
Međubroj za posebne ciljeve br. 1 i 2									8	5,343			9	5,343	17	10,686
UKUPNO									8	5,343			9	5,343	17	10,686

⁷⁴ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁷⁵ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina2022.	Godina2023.	Godina2024.	Godina2025.	Godina2026.	Godina2027.	UKUPNO
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------

NASLOV 7.višegodišnjeg financijskog okvira							
Ljudski resursi	0,304	0,608	0,608	0,608	0,608	0,608	3,344
Ostali administrativni rashodi	0,006	0,254	0,254	0,254	0,254	0,254	1,276
Međuzbroj za NASLOV 7.višegodišnjeg financijskog okvira	0,310	0,862	0,862	0,862	0,862	0,862	4,620

Izvan NASLOVA 7. ^{7/6} višegodiš njeg financijskog okvira							
Ljudski resursi							

⁷⁶ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Ostali administrativni rashodi							
Međubroj izvan NASLOVA 7.višegodišnjeg financijskog okvira							

UKUPNO	0,310	0,862	0,862	0,862	0,862	0,862	4,620
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	2	4	4	4	4	4
20 01 02 03 (delegacije)						
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)						
01 01 01 11 (izravno istraživanje)						
Druge proračunske linije (navesti)						
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)						
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)						
XX 01 xx yy zz ⁷⁷	– u sjedištima					
	– u delegacijama					
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)						
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)						
Druge proračunske linije (navesti)						
UKUPNO	2	4	4	4	4	4

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	<p>2 službenika za pravna pitanja i pitanja politike (AD) – odgovorni su za pripremu, izradu i donošenje provedbenih akata, analizu pravnih zahtjeva, organiziranje rada odborâ i predsjedanje odborima te povezivanje s agencijom eu-LISA.</p> <p>1 voditelj poslovanja (AD) – odgovoran je za povezivanje s dionicima nacionalnih tijela država članica, utvrđivanje tijekova rada u poslovanju, zahtjeva u pogledu poslovanja i proizvoda te usluga savjetovanja na licu mjesta.</p> <p>1 voditelj IT projekata (AD) – odgovoran je za razvoj i održavanje decentraliziranog IT sustava te podršku za taj sustav, njegovu referentnu implementaciju te upravljanje projektima, kvalitetom i ugovorima.</p>
Vanjsko osoblje	

⁷⁷ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.5. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti predmetne proračunske linije i odgovarajuće iznose. U slučaju većeg reprogramiranja dostaviti tablicu u Excel formatu.

- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.6. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁷⁸	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁷⁸

Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

na vlastita sredstva

na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁷⁹					
			GodinaN	GodinaN +1	Godin aN+2	GodinaN+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

[...]

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[...]

⁷⁹

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.



Bruxelles, 1.12.2021.
COM(2021) 759 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

Prijedlogu UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o digitalizaciji pravosudne suradnje i pristupa pravosuđu u prekograničnim
gradanskim, trgovačkim i kaznenim stvarima te o izmjeni određenih akata u području
pravosudne suradnje

{SEC(2021) 580 final} - {SWD(2021) 392 final} - {SWD(2021) 393 final}

PRILOG 1.

Pravni akti u području pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima

- (1) Direktiva Vijeća 2002/8/EZ od 27. siječnja 2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima.
- (2) Uredba (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine.
- (3) Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog.
- (4) Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti.
- (5) Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja.
- (6) Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju.
- (7) Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (preinačena).
- (8) Uredba (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima.
- (9) Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti.
- (10) Uredba Vijeća (EU) 2016/1103 od 24. lipnja 2016. o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima bračnoimovinskih režima.
- (11) Uredba Vijeća (EU) 2016/1104 od 24. lipnja 2016. o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima imovinskih posljedica registriranih partnerstava.
- (12) Uredba Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece.

PRILOG 2.

Pravni akti u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima

- (1) Okvirna odluka Vijeća 2002/465/PUP od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima.
- (2) Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica.
- (3) Okvirna Odluka Vijeća 2003/577/PUP od 22. srpnja 2003. o izvršenju odluka o zamrzavanju imovine i osiguranju dokaza u Europskoj uniji.
- (4) Okvirna odluka Vijeća 2005/214/PUP od 24. veljače 2005. o primjeni načela uzajamnog priznavanja na novčane kazne.
- (5) Okvirna odluka Vijeća 2006/783/PUP od 6. listopada 2006. o primjeni načela međusobnog priznavanja naloga za oduzimanje.
- (6) Okvirna odluka Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji.
- (7) Okvirna odluka Vijeća 2008/947/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja na presude i probacijske odluke s ciljem nadzora probacijskih mjera i alternativnih sankcija.
- (8) Okvirna odluka Vijeća 2009/829/PUP od 23. listopada 2009. o primjeni načela uzajamnog priznavanja odluka o mjerama nadzora među državama članicama Europske unije kao alternative privremenom pritvoru.
- (9) Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP od 30. studenoga 2009. o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima.
- (10) Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima.
- (11) Uredba (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje.